

Megpróbálják tovább biztosítani

Bizonytalan az iskolai tízórai program

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron!

Illusztráció

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Bizonytalanság lengi körül az iskolai tízórai- (közismertebb nevén tej-kifli) programot, miután két hónappal a tanévkezdés után sincs rá finanszírozási forrás, sőt az állam még azt is visszavette, amit megtakarítottak az önkormányzatok.

Aki dolgozott, az rosszul járt – fogalmazott több önkormányzati vezető, miután az október végén megjelent 90. számú, a költségvetési kiadások csökkentését célzó sürgősségi kormányrendelet életbe lépésével november első napjaiban az állam visszavonta például

Gligor Róbert László

(Folytatás a 4. oldalon)

JubileuMI PontKom

A konferencia tizedik kiadásának központi eleme a mesterséges intelligencia, illetve annak alkalmazása volt, a rendezvény második napján az elmúlt évtizeddel kapcsolatos visszaemlékezésekre és kiértékelő beszélgetésekre került sor.

4.

Tinédzserek titkos tükre

Abortuszon átesett kiskorú, nemi erőszak tizenéves áldozata, fizikailag, illetve lelkileg elérhetetlen szülő, kiégett tanár, kirekesztett iskolás, betonnehéz kamaszmagány és még megannyi jól ismert figura, örök érvényű téma vilant fel a sepsiszentgyörgyi Osonó Színházműhely dokumentarista előadásán.

5.

Értékmentés fogyó gyülekezettel

A Mezősámsondi Református Egyházközségben Sikó Domokos lelkipásztor szolgál, immár 23 éve. Amikor a faluba került, 590 híve volt az egyháznak, jelenleg 310 lelket számlál a gyülekezet.

6.

OPTICA OPTOFARM

SZOLGÁLTATÁSAINK

- ingyenes szemüveg felírás számítógépes szemvizsgálattal
- látásjavítás szemüveggel és kontaktlencsével
- szembetegségek diagnosztizálása és kezelése
- optikai koherencia tomográfiai vizsgálat (OCT)
- színtévesztés (daltonizmus) diagnosztizálása és javítása (speciális szemüvegekkel)
- legmodernebb készülékekkel végzett szemnyomásmérés
- zöldhályog és retina elváltozások diagnosztizálása és kezelése (lézeres fotokoagulációs kezelés)
- szürkehályog műtétek járóbetegként (ultrahangos fakoemulszifikációs technológiával)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek alkalmazottainak (szerződéssel külön kedvezmények)
- gyerekvizsgálatok speciális autorefraktométerrel (kellemetlen pupillatágítás nélkül, kontakt nélkül)

Aktuális

Kontrasztok

Mózes Edith

Az Országos Statisztikai Intézet (INS) pénteken közzétett adataiból kiderült, hogy tavaly Románia minden ötödik lakóját érintette a szegénység. A nyugdíjak és szociális juttatások kifizetése nélkül a lakosság 45 százaléka élne a relatív szegénységi küszöb alatt, és rosszabb lett volna a 65 évesek és idősebbek helyzete, akiknek a 84,4 százaléka relatív szegénységben élne. A pénzforrások hiánya miatt egyesek nem engedhetik meg maguknak, hogy olyan javakat birtokoljanak, úgy költsenek vagy olyan termékeket fogyasszanak, amelyek a gazdasági és társadalmi fejlődés jelenlegi szakaszában a tisztességes megélhetéshez szükséges minimumot jelentik.

Tavaly az országban a súlyos anyagi és szociális deprivációban élők aránya 24,3 százalék volt, ami 1,2 százalékpontos növekedést jelent az előző évhez képest. Abszolút értékben 2022-ben 4,594 millió személy élt súlyos nélkülözésben, akiknek 46,8 százaléka férfi és 53,2 százaléka nő volt.

Az INS adatai szerint a szegénység vagy társadalmi kirekesztés veszélyének kitétt személyek aránya 2022-ben 34,4 százalék – mintegy 6,5 millió fő – volt az országban, 0,1 százalékponttal kisebb, mint 2021-ben. A mutató a két felnőttből és három vagy több eltartott gyermekből álló háztartásokban (60,8%) és az egyszülős háztartásokban (47,3%) volt a legnagyobb.

(Folytatás a 3. oldalon)

NOVEMBER
21., kedd
A Nap kel
7 óra 32 perckor,
lenyugszik
16 óra 44 perckor.
Az év 325. napja,
hátravan 40 nap.

IDŐJÁRÁS
Többnyire felhős
Hőmérséklet:
max. 11 °C
min. 4°C

✱ Isten éltesse!
Ma OLIVÉR,
holnap CECÍLIA napja.
CECÍLIA: a Cecil férfinév latinosa
női párja, jelentése: Caecilius nem-
zetségéből való.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2023. november 20.

1 EUR	4,9709
1 USD	4,5496
100 HUF	1,3109
1 g ARANY	288,9927

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!
Elfogadjuk előfizetést lapunkra a következő
hónapra a Népújság szerkesztőségében:
Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,
2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között,
szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

110 éves a Maros Megyei Könyvtár

Gazdag rendezvénysorozattal ünneplik november 20–27. között a Maros Megyei Könyvtár fennállásának 110. évfordulóját. A Philobiblon néven évről érve megszervezett könyvtárnapok programja 20-án, hétfőn kezdődött, és 27-én, vasárnap zárul. A könyvtárnapok keretében szakmai kollokviumra, könyvbemutatóra és számos gyermekfoglalkozásra is sor kerül a meghívott iskolai osztályok részvételével. 23-án, csütörtökön 18 órakor a gyermekkönyvtárban Teke Erika mesedélutánjára várják a fiatal olvasókat, mesehallgatókat. 24-én, pénteken 11 órakor a dokumentációs teremben átadják a Pro Libro Senator díjakat – az idei kitüntetettek Dub László mérnök, karikaturista, egyetemi tanár, a Maros megyei zsidó hitközség elnöke és Rudi Moca bábszínész, rádiós és televíziós szerkesztő –, valamint a könyvtár egyik fiatal olvasójának járó Pro Libro Spe díjat. A könyvtárnapok hetében a marosvásárhelyi autóbuszokon ingyen elvihető könyveket találhat az utasok.

Megvolt a rezidensvizsga

November 19-én, vasárnap az ország hat egyetemi központjában, köztük a marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyászati Egyetemen is lezajlott a rezidensvizsga. A megmérettetésen Marosvásárhelyen 912 pályakezdő – az általános orvosi kar 474, a fogorvosi fakultás 187 és a gyógyszerész kar 251 idei vagy korábbi végzettje – vett részt.

Színek és évek – Marton Erzsébet kiállítása

Színek és évek címmel nyílik kiállítás Marton Erzsébet préselt virágokból készült képeiből november 29-én, szerdán 17 órakor Marosvásárhelyen, a Deus Providebit Tanulmányi Házban.

Marosvásárhely és Maros megye történetéből – helytörténeti konferencia

A magyar tudomány napja Erdélyben rendezvénysorozat keretében ez évben is helytörténeti konferenciát szervez az Erdélyi Múzeum-Egyesület marosvásárhelyi fiókegyesülete, a Borsos Tamás Egyesület és a Teleki Téka Alapítvány. Az ülészak november 25-én, szombaton délelőtt 10 órakor kezdődik a Teleki Téka olvasóteremben, a részletes program megtekinthető a Teleki Téka – Bibliotheca Telekiana Facebook-oldalán.

Előadások az Ariel Színházban

November 21-én, kedden (ma) 13 órakor a marosvásárhelyi Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház nagytermében a János vitéz című, 10 év fölötti nézőknek ajánlott előadást lehet megtekinteni. Petőfi Sándor elbeszélő költeményét Barabás Olga vitte színpadra, előadja Szabó Dániel, zenészek: Cseke Péter, Dull János, Gönczi Katalin, homokanimáció Cakó Ferenc. 26-án, vasárnap 11 órakor Az ellopott hegedű című mesejátékra várják a 4 éven felüli gyermekeket és felnőttek kísérőiket az Ariel nagytermébe. Az előadás rendezője Bonczidai Dezső, szövegét Demény Péter írta.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Csikó Csaba

A Tiberius vonósnyegyes – több helyesítés megoldással – ragyogó hangversennyel ajándékozta meg a vásárhelyi közönséget. A meghívottakból csak a kanadai James Campbell klarinétművész és Fenyő László csellóművész maradt itt a fellépésre, ezért műsorváltoztatásra is sor került. Két, vitán felül rendkívüli képességekkel megáldott nagy művészt üdvözölhetünk személyükben, a műsorváltozás ténye is ezt igazolta.

A műsor így alakult:
W. A. Mozart – Klarinétötös KV. 581.
F. Schubert – Vonósötös két gordonkára. D. 956 Op. 163.

James Kenneth Campbell kanadai/amerikai klarinétművész. Több mint 40 felvétele van, Juno-díjjal, Roy Thomson Hall-díjjal, az év kanadai művészének díjával, a Kanadai Renddel és a The Queen's Golden Jubilee díjjal tüntették ki.

Wolfgang Amadeus Mozart K. 581. klarinétötösét 1789-ben írta Anton Stadler klarinétművész számára. A klarinétkvintett egy klarinét és egy vonósnyegyesre írt mű. Bár eredetileg bassetklarinétra írták, a kortárs előadásokban általában A-ban játsszák klarinéton. Ez volt Mozart egyetlen befejezett klarinétötöse, és az egyik legkorábbi és legis-

Kamarazeneest

mertebb, kifejezetten erre a hangszerre írt alkotás. A mai napig a zeneszerző egyik legsodáltabb műve.

„Ó Mozart, halhatatlan Mozart, egy világosabb és jobb világ számtalan képét nyomta lelkünkre!” (Franz Schubert, Napló, 1816. június 13.) „Nincs érzés – emberi vagy kozmikus –, nincs olyan mélység, nincs olyan magasság, amelyet az emberi szellem elérhet, amit ne tartalmazna Mozart zenéje” (Lili Kraus, New York Times, 1976)

Ez az előadás érzelmes volt, technikailag tökéletes, mind az öt zenész intonációja és dinamikus irányítása látványos volt. Ennek a műnek egyik legjobb előadása, amit valaha hallottam. Brávó!

Az 1975-ben Debrecenben született Fenyő László gordonkaművész, Mező László és David Geringas tanítványa, számos nemzetközi versenyen ért el kimagasló eredményt.

„A férfias líra olyan izzása, annyi nemesség és tisztaság, annyi dísztelen elegancia süttött az előadásból, hogy bizvást állíthatjuk, ezt a... fiatal muzsikust életre szóló útravalóval áldotta meg a Teremtő” – írtam le a 19 éves Fenyő Lászlóról marosvásárhelyi hangversenye után 1994-ben. Az élet engem igazolt. A siker is.

Most Schubert remekműve, a zene egyik legnagyobb teljesítménye, a Tiberius kvartet által Fenyő Lászlóval közösen előadva – kiemelkedő zeneiséggel és a részletekre való odafigyeléssel – lehetővé tette, hogy a zene a legmegrendítőbb módon szólaltassa meg időtlen üzenetét.

Megjelent a Várad novemberi száma

Az irodalmi, művészeti, kulturális, társadalmi, tudományos folyóirat 22. évfolyamának 11. havi száma – akárcsak az előző, az októberi – megidézi az 1956-os magyar forradalmat és szabadságharcot, amelynek elfojtása a szovjet csapatok novemberi eleji bevonulásával vette kezdetét, majd az azt követő megkorlátozásokba torkollott: részletek olvashatók a lapban Kopácsi Sándornak, Budapest egykori rendőrfőkapitányának visszaemlékezéseiből.

A Restitutio in integrum rovatban a költőként kevésbé ismert Gárdonyi Géza Útra-készülés című nagyszerű verse olvasható. A lapszám további költői: Benő Attila, Csávossy György István, Bencze Mihály, Tóth Ágnes és Pataki István. Utóbbiról, az idén hetvenéves bihari poeta natusról Bertha Zoltán irodalomtörténész közöl tanulmányt „Ige és versvarázs” – Pataki István ars poeticái címmel. Egy másik tanulmány Goron Sándor nevéhez fűződik, aki azt vette górcső alá, hogy miként oldották meg az egyik stilisztikai-retorikai eszköz, az ismétlések fordítását William Shakespeare Julius Caesar című tragédiájának magyar tolmácsolói.

Először közöl a Nagyváradon szerkesztett folyóiratban a népszerű budapesti író, publicista, zenész, Pozsonyi Ádám, rövidprózájának címe: Szegény Che Guevara... Balázs Ildikó önéletrajzi ihletésű kisregénye, az Apakereső egyszerre érdekes és különös olvasmány.

A szám képzőművésze a partiumi Csorján Melitta, akinek festészetét Szepessy Béla méltatja a lapban, Méhségek és mélységek címmel. De Adorjáni Endre is jelen van egy

rövid interjúval a folyóiratban, a kolozsvári születésű szobrász 1989-ben települt át családjával Csíkszeredéből a dunántúli Szekszárdra. Recenziót Margaret Atwood kanadai írónő magyarul nemrég megjelent disztópikus művéről, filmajánlót az Utódlás című sorozatról közöl a lap, amelyben beszélgetés olvasható Kovács Péter „Kovax” nagyváradi-budapesti popzenészzel is. Farkas László ezúttal Gyálóky Lajosról ír helytörténeti sorozatában, a 19. század végének sajtójából merítve, Ványai Fehér József pedig a Nagyvárad Egyetemen magyarországi közreműködéssel kialakított Épületgépészeti Múzeumi Sarkot mutatja be.

A Várad friss száma újságosbódékban, könyvesboltokban vásárolható meg 10 lejért. Előfizethető 3 hónapra 25 lejért, 6 hónapra 50 lejért, 1 évre 100 lejért a Gheorghe Șincai Bihar Megyei Könyvtár pénztárában készpénzzel vagy postán pénzesutalvánnyal (mandat postal) az „Abonament Várad” megjegyzéssel a feltüntetésével: Bibliotheca Județeană „Gheorghe Șincai” Oradea; CUI 4687188; Cod IBAN: RO66TREZ07621G330800XXXX, Trezoreria Oradea. Az előfizetők a lapot postán kapják meg, ezért a pontos nevet és lakcímet tudatni kell a szerkesztőséggel személyesen, telefonon vagy elektronikusan postán a következő elérhetőségeken: Nagyvárad, Armatei Române utca 1/A, C épület, II. em. 7. ajtó; telefon: 0259/431-257, 116-os mellék; 0771/ 269-647; postacím: 410087 Oradea, str. Armatei Române nr. 1/A, corp C; e-mail: varadszerkesztoseg@gmail.com, bibliobihor@yahoo.com. A korábbi lapszámok a Varad.ro honlapról tölthetők le.

RENDEZVÉNYEK

Szimfonikus hangverseny

November 23-án, csütörtökön 19 órakor szimfonikus hangversenyt tartanak a Kultúrpalota nagytermében. A Román Televízió Marosvásárhelyi Stúdiójával közösen szervezett koncerten a Marosvásárhelyi Állami Filharmonia szimfonikus zenekarát Radu Postăvaru vezényli, szólisták a Marosvásárhelyi Nemzetközi Zongoraverseny díjazottjai.

Király László Szóvátán

A szóvátai Bernády Közművelődési Egylet november 23-án 33 éves. Az erre az alkalomra szervezett ünnepségen 24-én, pénteken 18 órától a Szóvátai Polgármesteri Hivatal dísztermében jelen lesz Király László költő, író, műfordító, a Sövidék első és egyetlen Kos-

suth-díjas költője, aki Sövidéren született, a fürdővárosban érettségizett, Kolozsváron végezte az egyetemét, és ott él napjainkban is. Az ünnepségen Király László verseiből Adorjáni Ildikó és Szász Teréz ad elő, életpályájáról Mester Zoltán BKE-elnök beszél. Az esemény házigazdája a szóvátai önkormányzat.

Könyvbemutató a kommunizmusról

November 24-én, pénteken 17 órától a marosvásárhelyi Gemma Book Caféban (Bolyai utca 10. szám) Alina Nelega Mintha mi sem történt volna című, magyarul megjelent kötetét mutatják be, amelynek cselekménye a romániai kommunista diktatúra utolsó évtizedében játszódik. A kötetet a Lector Kiadó gondozta. A könyvbemutatót jelen lesz a szerző, Gálfalvi Ágnes, a Lector Kiadó vezetője, a könyv szerkesztője és András Orsolya fordító is.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn. APRÓHIRDETÉS: Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasag.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasag.ro E-mail: nepujasag@e-nepujasag.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. Nyomda: Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

642357800076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

A NATO-t aggasztják a boszniai szerbek elszakadási törekvései és az orosz befolyás

Aggodalmának adott hangot Jens Stoltenberg, a NATO főtitkára hétfőn Szarajevóban, nyugat-balkáni körútjának első állomásán a boszniai Szerb Köztársaság elszakadási törekvései, valamint amiatt, hogy Oroszországnak jelentős befolyása van Bosznia-Hercegovinára.

A NATO-főtitkár – akit a legolvasottabb boszniai hírportál, a Klix.ba idézett – a boszniai kormány küldöttségével folytatott tárgyalást követően tartott sajtótájékoztatóján rámutatott: nagyon aggasztja a boszniai szerbek elszakadást pártoló retorikája, de az országban tapasztalható jelentős külföldi, főként orosz befolyás is. E két tényező alááshatja az ország stabilitását, és gyengítheti a reformokat – vélte. Hozzátette: az ország vezetőinek egységesnek kell lenniük, és a fejlődésért kell dolgozniuk.

A NATO-főtitkár a kijelentéseivel arra utalt, hogy Milorad Dodik, a boszniai Szerb Köztársaság elnöke az utóbbi két év-

tizedben többször is országrészének elszakadása mellett állt ki, mert szerinte Bosznia-Hercegovina államként működés-képtelen. Dodiknak ezért több olyan törvényt is sikerült elfogadtatnia, amelyek a boszniai Szerb Köztársaság függetlenné válását segítik elő. Ezek között szerepelt például a szövetségitől független adó- és igazságügyi rendszer létrehozása. Emellett a boszniai szerbek a történelmi és kulturális kapcsolatokra hivatkozva nem akarják megszakítani a kapcsolatot Oroszországgal, és ellenzik, hogy Bosznia-Hercegovina szankciókat vezessen be Moszkva ellen.

Jens Stoltenberg beszélt arról is, hogy szeretné, ha Szarajevó és a NATO kapcsolatai tovább mélyülne, mert az Észak-atlanti Szerződés Szervezete elkötelezett a térség biztonsága, stabilitása és az ország euroatlanti integrációja mellett. Mint mondta: minden országnak jogában áll külföldi beavatkozás nélkül eldönteni, hogy milyen biztonsági megállapodásokat köt. (MTI)

Az amerikai elnök energiaügyi tanácsadója nem tart az arab olajfegyver bevetésétől

Joe Biden amerikai elnök energiaügyi tanácsadója szerint bízni lehet abban, hogy az arab olajexportáló országok nem vetik be az „olajfegyvert” a Gázai övezetben zajló izraeli hadműveletek ellenére sem.

Amos Hochstein a Financial Times című londoni üzleti napilap hétfői kiadásának nyilatkozva kijelentette: két háború is zajlik a világban, az egyikben a világ harmadik legnagyobb olajtermelője, Oroszország érintett, a másik a Közel-Keleten folyik, ahol „rakéták röpködnek az olajtermelő helyszínek közelében”, az olajárak mégis idei mélypontjuk közelében járnak.

Biden tanácsadója szerint ez azt mutatja, hogy „meglehetősen jól kezeljük a helyzetet”.

Hangsúlyozta: az utóbbi két évben nagyon erős együttműködés és koordináció alakult ki a termelők és a fogyasztók között az energiasokk elkerülése érdekében.

Az olajat, amióta csak kereskedelmi terméké vált, visszafelé fegyverként használták, így ez a lehetőség folyamatosan aggodalom forrása, de most nem történt meg – fogalmazott az amerikai energiaügyi megbízott.

A Financial Times felidézi, hogy a Kőolaj-exportáló Országok Szervezete (OPEC) és több más külső nagy termelő informális szerveződésének (OPEC+) Perzsa-öböl menti tagországai elutasították az olajembargo bevezetésére szóló

iráni felhívást, amelyet Teherán a Gázában folyó izraeli hadműveletek elleni tiltakozásul indítványozott.

Az üzleti napilap iparági forrásai szerint azonban a hordónként 77 dollár környékén – négyhavi mélypontra – járó nyersolajárak és az izraeli hadműveletek szította indulatok nyomán születhet további termelés-csökkenési döntés.

Szaúd-Arábia, az OPEC legnagyobb termelője, valamint Oroszország – az OPEC+ legnagyobb külső olajtermelője – az év végéig az árak szinten tartása érdekében már csökkentette kitermelését, a szaúdiak napi egymillió, Oroszország napi 300 ezer hordóval.

Amos Hochstein azonban a Financial Timesnak nyilatkozva úgy fogalmazott: egyetértés született az amerikai, a közel-keleti és más termelőkkel arról, hogy „van egy határ, ameddig az árakkal el lehet menni a világgazdasági növekedésre gyakorolt negatív hatás nélkül”.

A Fitch Ratings nemzetközi hitelminősítő Londonban ismertett legutóbbi tanulmányában közölte, hogy alapeseti előrejelzése – amelyet minősítési értékeléseihez használ számítási modellként – 2024 egészére 75 dolláros hordónkénti világgazdasági átlagát valószínűsíti a globális alaptípusnak tekintett északi-tengeri Brent nyersolaj esetében az idei évre várt 80 dollár/hordó Brent-átlagárfolyam után. (MTI)

Bejelentette új kormányának összetételét a spanyol miniszterelnök

Bejelentette új koalíciós kormányának összetételét a spanyol miniszterelnök hétfőn Madridban. Pedro Sánchez tájékoztatása szerint a kabinet az előző ciklushoz hasonlóan 22 szaktárcából áll majd, amelyből 12-t nő irányít.

Közülük négyen, a gazdasági, a pénzügyi, a munkaügyi és az ökológiai átmenetért felelős miniszter egyben kormányfőhelyettes is lesz. Mindannyian eddig is a kormány tagjai voltak.

A Spanyol Szocialista Munkáspárt (PSOE) 17. koalíciós partnere, a több kisebb baloldali pártot tömörítő Sumar formáció öt minisztérium feladatainak ellátását kapta meg. Utóbbi a munkaügy, az egészségügy, a kultúra, a szociális jogok és fogyasztás, valamint a gyermek- és ifjúságügy területe.

„Spanyolországban számos kihívással

kell szembenéznie, és a progresszív koalíciós kormány számára megtiszteltetés és felelősség, hogy ezt vezesse” – fogalmazott Pedro Sánchez.

Mint mondta, a dél-európai ország erősebb, mint öt évvel ezelőtt volt, amikor első kormányát megalakította, de még mindig sok a tennivaló, amelyet az új kabinet kialakítása is tükröz.

Ilyen például a gazdaság területén a folyamatosság, ezeknek a tárcáknak az élén nincs változás az előző kabinethez képest. Emellett hangsúlyosak a szociális ügyek, a lakhatás és a fiatalok érvényesülése. Utóbbi két terület önálló minisztériumot is kap.

A kormányfő kiemelte az új kabinet politikai és feminista jellegét.

Pedro Sánchez harmadik kormányában a 22-ből kilenc tag új belépő, köztük például Ángel Víctor Torres, a Kanári-szigetek volt tartományi elnöke, aki a te-

rületi politikáért és a demokratikus emlekezetért felelős minisztériumot irányítja, vagy Jordi Hereu, Barcelona egykori polgármestere, aki ipari és a turizmusért felelős miniszter lesz.

José Luis Escrivá digitális átalakuláért felelős tárcavezetőként folytatja a kormányban, eddigi minisztériumát, amelyhez a társadalombiztosítás és a migráció tartozott, Elma Saiz veszi át.

Nincs változás a belügy-, a külügy- és a védelmi minisztérium élén.

A kormányzóvivői teendőket Pilar Alegria látja el, aki marad az oktatási tárcá élén, amelyet kibővítenek a sport területével.

Miután a kormány névsora megjelenik a hivatalos állami közlönyben (BOE), a kormánytagok leteszik hivatali esküjüket VI. Fülöp király jelenlétében. Erre várhatóan kedden kerülhet sor. (MTI)

A lengyelek jelentős része ellenzi a kötelező katonai szolgálat visszaállítását

Lengyelországban az állampolgárok 44 százaléka ellenzi a kötelező katonai szolgálat visszaállítását – ismertette hétfőn a Super Express című lap a Pollster közvélemény-kutató friss felmérését.

A kutatás szerint a válaszadók csupán 27 százaléka tartotta jó ötletnek a kötelező katonai szolgálatot, 13 százalék úgy vélte, a szolgálat mindkét nemre vonatkozhatna, körülbelül 16 százalék pedig nem tudott egyértelmű választ adni a kérdésre.

A kötelező szolgálatot ellenzők nagy része férfi – tette hozzá a Super Express.

Kazimierz Kik politológus a lapnak azt mondta, hogy a lengyelek zöme egyre inkább a háborúval azonosítja a hadsereget, márpedig ahogy az emberek „európaizálódnak”, úgy gyengül a háború elfogadottsága is.

„Az eredmény a prioritások változására is utal; az emberek már nem a háborúra való felkészülést érzik a legfontosabbnak, inkább saját kényelmükkel törődnek” – tette hozzá.

Lengyelországban 2009-ben szüntették meg a kötelező katonai szolgálatot, 2010-re már a fegyveres erők teljes egésze hivatásos katonákból állt. (MTI)

Ország – világ

Nőtt a betöltetlen munkahelyek száma

Az Országos Statisztikai Intézet (INS) hétfőn ismertette adatai szerint az idei harmadik negyedévben 600-zal 40 ezerre nőtt a betöltetlen munkahelyek száma Romániában a második negyedévhez viszonyítva. Az INS adatai szerint a harmadik negyedévben a pénzügyi közvetítések és biztosítások terén volt a legnagyobb a betöltetlen munkahelyek aránya, 1,54 százalékos. Magas volt ez a mutató a kulturális és szabadidős tevékenységek (1,51 százalék), a villamosenergia-termelés és -szolgáltatás, valamint a hő-, gáz- és melegvíz-szolgáltatás (1,48 százalék) terén is. A betöltetlen munkahelyek több mint egynegyedét (10.500 állás) a feldolgozóipar kínálta. Az üres állások 20,5 százalékát a közszférában regisztrálták. A közgazdaságban 3700, az egészségügy és a szociális gondozás terén 2500, a tanügyben 2000 betöltetlen állás volt a harmadik negyedévben. (Agerpres)

Miniszteri találkozó

Szerdán találkozik Alexandru Rafila egészségügyi miniszter a megyei egészségügyi igazgatósági alkalmazottak szakszervezeteinek képviselőivel. A megbeszélésre azt követően kerül sor, hogy az egészségügyi igazgatóságok (DSP) alkalmazottai tiltakozásba kezdtek múlt héten az egészségbiztosítási pénztárak dolgozóinak már megítélt fizetésemelésekhez hasonló bérfeljesztéseket követelve. A tárcavezető elmondta, megalapozottnak tartja a követeléseket, és meggyőződése, hogy párbeszéd, átláthatósággal és jóhiszeműséggel sikerülni fog megoldást találni a helyzetre. (Agerpres)

Foglyul ejtették a Galaxy Leadert

A román külügy jelenlegi információi szerint egy román állampolgárságú tagja is van a Galaxy Leader nevű teherhajó legénységének, amelyet vasárnap foglyul ejtettek a Vörös-tengeren a húsi lázadók. A bahamai zászló alatt közlekedő kereskedelmi hajót Jemen partjaihoz vezették az Iránnal szövetséges húsi lázadók. A tárcá hétfőn közölte, hogy az intézményközi válságstáb már elindította a román állampolgárokat érintő ilyen esetekben alkalmazott eljárást. (Agerpres)

Online tájékoztatás

Az Országos Egészségbiztosító Pénztár (CNAS) feltekérpezi és az interneten elérhetővé teszi a hazai orvosi szolgáltatásokkal kapcsolatos összes információt, hogy a biztosítottak könnyen tájékozódjanak, ha valami orvosi problémájuk van – jelentette ki egy hétfői sajtóeseményen az intézmény elnöke. Andrei Baciú elmondta, a cél az, hogy a betegek egy kattintással megtudhassák, hova fordulhatnak, ha egy érvizsgálatra vagy akár egy komputertomográfus vizsgálatra van szükségük. A CNAS elnöke ezt egy kezdeti lépésnek nevezte, amit a következő öt évben az orvosi szolgáltatások fejlesztése fog követni. Andrei Baciú az országos rákprogrammal kapcsolatos vitán vett részt, amit Nicoleta Pauliuc, a szenátus védelmi bizottságának elnöke szervezett a szenátusban. Elmondta, az idei év első felében a program keretében mintegy 143.000 beteget kezeltek. (Agerpres)

Kontrasztok

(Folytatás az 1. oldalról)

Románia az EU harmadik legszegényebb tagállama az egy főre jutó mediánjövedelem alapján. Ez derült ki az Eurostat november elején közölt adataiból. A mediánjövedelem azt az összeget jelenti, amelynél a dolgozók egyik fele kevesebbet, másik fele pedig többet keres. Az Eurostat szerint tavaly Románia vásárlóerő-standárdban (PPS) kifejezett éves mediánjövedelme egy lakosra számolva 10.033 euró volt. Ezzel Szlovákiát és Bulgáriát előzi meg, ahol 9826, illetve 9671 euró volt a mediánjövedelem, közvetlenül előttünk pedig Magyarország áll 10.217 euróval.

Sovány vigasz, hogy azok az országok, amelyek nem tagjai az EU-nak, még nálunk is szegényebbek: Szerbiában 6968 euró, Montenegróban 6328 euró, Törökországban 6210 euró, Észak-Macedóniában 5988 euró, Albániában pedig 4385 euró volt a mediánjövedelem 2022-ben. A mediánjövedelem Luxemburgban a legmagasabb, 33.214 euró, utána Hollandia (25.437 euró), Ausztria (25.119 euró), Belgium (24.142 euró), Dánia (23.244 euró) és Németország (23.197 euró) következik. A leggazdagabb kelet-közép-európai országnak Szlovénia (18.792 euró) és Észtország (17.064) számít.

Egy INSCOP-felmérés szerint a romániaiak fele nem olvasott könyvet az elmúlt fél évben. A megkérdezettek kétharmada nem volt múzeumban vagy kiállításon ebben az időszakban, háromnegyedük nem járt színházban, operában vagy komolyzenei koncerten. A helyzet évről évre romlik. Egyre több gyermeknek vannak nehézségei az írással, tanulással.

Kontrasztként tesszük hozzá, hogy a „Művelt Románia” zászlóvivője eközben Afrikában utazgat.

E sorok születése közben a kormánykoalíció tagjai egyre durvábban támadják egymást, kilépéssel fenyegetőznek. Megtörténhet, hogy felbomlik a koalíció, és az ország – ha lehetséges – még mélyebb káoszba merül.

Bizonytalan az iskolai tízórai program

(Folytatás az 1. oldalról)

az önkormányzatoknál az elmúlt tanévből megmaradt, az ösztöndíjak és a tízórai program finanszírozására szánt összegeket.

Ami a tízórai programot illeti, megyénkben a tavalyig tizennégy helyi önkormányzat vállalta ennek a helyi lebonyolítását, a termékvásárlás közbeszerzését. Ezeket érinti a leginkább a pénzelvonás, ugyanis a 2022-2023-as tanévre kiutalt keretösszegekből el nem költött pénz már nincs a költségvetésükben, hogy abból a számlákat kiegyenlíthessék, hanem visszakerült az államkasszába, így most az önkormányzatoknak fájhat a fejük, hogy miből fizetnek. A beszállítók a szerződések és megrendelések szerint folyamatosan biztosítják a pékárut és a tejterméket, a gyümölcsöt. Mindenki tanácsstalanul várja a megoldást, ugyanis az állam erre a tanévre nem utalt ki pénzt a program költségeinek fedezésére, miközben a megtakarított összegeket is visszavonta.

Az említett kormányrendelet Maros megyében 5.265 ezer lej volt el a tízórai programtól, azoktól

Fotó: Nagy Tibor (archív)

csak a múlt tanév január–június közötti költségeire biztosítottak pénzt a megyének, és az ezekből megmaradt összegeket vonták most vissza. Mivel az idén még nem volt költségvetés-kiigazítás, egyelőre a megyei önkormányzat sem tudott határozatot hozni a szeptember–december közötti költségekről. A források leosztása, illetve a költségvetés-kiigazítás a kormány és a parlament feladata, a megyei önkormányzat a lehető leghamarabb meg fogja hozni a határozatát, hogy a szeptember–decemberi időszakra megkaphassák a pénzt azok az önkormányzatok, amelyek felvállalták a tízórai program helyi szinten való kezelését. A rendelkezésre álló adatok szerint ezeket az önkormányzatoknak 1.381 ezer lejre volna szükségük a négy hónapra. Amint a költségelosztás megtörténik, az illető önkormányzatok kifizethetik az ebben az időszakban érkezett számlákat – értesítettek. Mivel országos szintű programról van szó, a megyei tanács nem tud további intézkedéseket javasolni az önkormányzatoknak.

A megyei önkormányzat köteles vállalni a tízórai program lebonyolítását azoknak az önkormányzatoknak a nevében, amelyek nem vállalták fel ennek felelősségét. A 2023–2024-es és 2024–2025-ös tanévre szóló, élelmiszertermékek beszállítására vonatkozó szerződéskötési hirdetést az intézmény október 13-án közölte a közbeszerzések elektronikus rendszerében (SEAP), az érdekelt vállalkozóknak egy hónapot adva a jelentkezésre. A pékárura a megyei önkormányzat 8.565.676 és 10.776.173 lej közötti keretszerződéssel számol, a tejtermékeknél 14.625.130 és 18.399.357 lej közöttivel, a gyümölcsszállításra 3.689.388 és

Költségvetés-kiigazításra várnak

A felmerülő kérdéseket a Maros Megyei Tanács gazdasági osztályán is feltették. A válaszokból kiderül: a tízórai programot az állam a hozzáadott értékadóból (héa) visszaosztott összegekből fedezi, de idén

4.641.488 lej közötti összeggel – derül ki a kérdéseinkre kapott válaszokból. Ebből 46.330 tanuló (7.074 óvodás, 22.010 előkészítő és elemi osztályos, 13.024 felső tagozatos és 4.222 nyolcadik osztályos) napi tízórai költségét fedezték.

Tanácsstalanok, de reménykednek

Arra is kíváncsiak voltunk, hogyan látják a kérdést azok, akik felvállalták a program helyi lebonyolítását, és szeptemberben már megkötötték a szerződést a beszállítókkal. Miként, vagy inkább miből fognak fizetni, miközben állami pénzt nem osztottak le számukra erre a tanévre.

A kormány pénzvisszavonási lépését nagyon negatívan ítéli meg Gernyeszeg község polgármestere. – Ez a program jó lehetőség arra, hogy a helyi, vidéki termelőket helyzetbe hozza, és sokkal frissebb ennivalót juttassanak a diákoknak jóval hamarabb. Az önkormányzatnak fennálló szerződései vannak, a számlákat ki kell fizetnie a beszállítóknak, a magánvállalkozók pedig nem lehetnek az állam „kölcsonzói”. Ezért *Kolcsár Gyula* úgy véli, kénytelenek lesznek a helyi költségvetésből pénzt kölcsönözni rá. Egyelőre nem gondolkodtak azon, hogy a tízórai beszállítását felfüggeszék vagy szerződést bontsanak, erre csak a legvégső esetben kerülne sor.

Országos szinten még nem kezdtek meg ebben a tanévben a program működtetését, a Maros Megyei Tanács sem, csak azok az önkormányzatok, amelyek felvállalták a program helyi szinten való kezelését – mutatott rá Backamadaras polgármestere. Mivel ezt uniós programból fedezik ország szinten, a számvévszék számon fogja kérni, ha az önkormányzatok a saját költségvetésükből fizetik ki a már érkező számlákat. Országos szinten

már a nyáron el kellett volna indítani a közbeszerzéseket, nem szeptemberben, de mindig késés van. Ezért az is kérdés, hogy miként kötnék szerződést a megyei önkormányzatok, hiszen az említett kormányrendelet megtiltotta a közzétett intézmények számára bármilyen új szerződés aláírását az év végéig. Azaz meglehet, hogy azok a községek, amelyek helyett a megyei tanácsok intézik a közbeszerzést, idén már nem fognak termékeket kapni. *Szőcs Antal* polgármester nem látja a kérdés megoldását, de reméli, hogy mihamarabb elintéződik, és a helyi önkormányzatok is megkapják az ezekre a hónapokra járó pénzt, mert a diákoknak nem mondhatják azt, hogy nem tudnak tízórait adni.

Ami jól működik, és amivel mindenki meg van elégedve, azt nem fogják megállítani – jelentette ki *Varga Adorján*, Balavásár polgármestere. Kérdésünkre azt felelte: a helyi költségvetésből fogják most kifizetni a számlákat, majd ha év végéig lesz költségvetés-kiigazítás, megkapják a pénzt, s az visszakerül a község büdzséjébe.

Hasonlóan vélekedik Nyárádszereda polgármestere is, aki elsőként vált le a megyei önkormányzattól a tízórai program tekintetében, és kötött szerződést helyi termelőkkel a beszállításra. *Tóth Sándor* is a helyi költségvetésből fog fizetni, mert információi szerint ezeket az összegeket visszakapják az év végéig. Ha pedig fennakadás lenne, úgy véli, a cégek tudnak egy-két hónapot várni a számlák kiegyenlítésére, hiszen eddig egyiküknek sem lehetett panasza, a kifizetésekkel mindig napirenden volt a város. A program működik, a beszállítók hozzák a termékeket és a számlákat, s amikor az önkormányzat megkapja, átutalják a pénzt a cégeknek – magyarázta az előljáró.

Jubileumi PontKom

Tizedik alkalommal tartották meg

A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem marosvásárhelyi karának harmadéves kommunikáció szakos hallgatói idén is megszervezték a PontKom névre keresztelt konferenciát november 16–17-én. A konferencia tizedik kiadásának központi eleme a mesterséges intelligencia, illetve annak alkalmazása volt, a rendezvény második napján az elmúlt évtizeddel kapcsolatos visszaemlékezésekre és kiértékelő beszélgetésekre került sor.

Nagy-Bodó Szilárd

A diákoknak mindössze két hónapjuk van minden évben megszervezni a konferenciát, ez idő alatt kell leszervezzék az előadókat, megteremtésük az anyagi háttérrel, mindeközben folyamatosan kapcsolatot kell tartaniuk a sajtóval a népszerűsítés érdekében. Két hónap tele munkával, úgy, hogy közben az államvizsgára is készülni kell és további stresszfaktort jelent, hogy amellet, hogy minőségi rendezvényt kell összehoznunk, amivel nem vallunk szégyent a korábbi szervezők előtt, az esemény vizsgafeladat rendezvényvezetés tanfolyamából, mondta el a Népjúrságnak *Zsombori Nóra*, a PontKom egyik szervezője és szóvivője.

A szóvivő azt is elárulta, hogy azért esett a választásuk a mesterséges intelligenciára témaként, mivel úgy érezték, hogy ennél aktuálisabbat nem lehet találni. Érdeklő az embereket, a diákságot, a tanárokat,

továbbá az előadók olyan információkat osztottak meg, amelyek mindenki számára hasznosak lehetnek a mindennapi életben, magyarázta *Zsombori Nóra*, aki arra is rávilágított, hogy honnan származik a jubileumi név. Egyrészt tizedik kiadás, tehát jubileumi rendezvény, másrészt a mesterséges intelligencia van a középpontban, ezért lett a szó utolsó két betűje nagybetű.

Évről évre egyre jobban megszervezik a hallgatók a PontKom konferenciát, vélekedett *dr. Tőkés Gyöngyvér*, a Sapientia EMTE oktatója. Nem titok, hogy rengeteg kihívással találkozunk a szervezés folyamán, hiszen ez az első alkalom, hogy ilyen és ekkora eseményt szerveznek, lényegében azt is lehetne mondani, hogy a konferencia próba, amikor élesben gyakorolhatnak, megtapasztalják a valóságban az elméletet, amit elsajátítottak az egyetem padjaiban, fűzte hozzá az egyetemi oktató. A szervező hallgatók nem egy esetben találkoznak olyan helyzetekkel, amelyeket gyorsan és spontánul kell megoldani, hogy az esemény sikerét ne befolyásolja.

Már az önmagában siker, hogy a PontKom konferencia megélte a tizedik születésnapját, ez a mérföldkő is mutatja, hogy igény van rá, továbbá a diákok szükségét érzik, hogy olyan előadókat hívják meg, akik olyan témájú előadásokat tartanak, amelyek éppen foglalkoztatják az egyetemistákat, mondta *dr. Tőkés Gyöngyvér*. Ha visszatekintünk az előző évekre, azt tapasztalhatjuk, hogy elég gyakran visszaköszönt a PontKom témái között, hogy miként befolyásolja a di-

gitális világ és a digitális trendek a munkaerőpiacot. Bár azt tartják, hogy a mostani generáció már a „digitális bennszülöttek” kategóriájába tartozik, nagyon is foglalkoztatja őket, hogy miként tudnak sikeresek lenni a munkaerőpiacon a saját szakmájukban, ezért is tartanak talán valamelyest attól, hogy a digitalizáció elveszi a munkahelyüket, mondta az oktató.

A mesterséges intelligencia korában az kellene legyen a legfontosabb szempont, hogy valami egyedül alkotson az emberek, olyant, amire eddig még nem volt precedens, hangsúlyozta *dr. Gagyi József*, a Sapientia EMTE oktatója. Elmondása szerint a mesterséges intelligencia térnyerése nagy fejfájást okoz és sokszoros többletmunkát ad a tanároknak, hiszen ki kell szűrjék, hogy mi az, ami valóban az adott hallgató munkája. Ezzel együtt sem lehet megtiltani számukra, hogy használják a virtuális tér nyújtotta lehetőségeket, viszont fontos felhívni a figyelmüket, hogy legyenek önálló gondolataik, és ne használják plagizálásra a különféle chatbotokat. Egy tudományos munkában is használhatjuk más kutatók eredményeit, meglátásait, azonban ezeket egyrészt jelöljük meg, másrészt reagáljunk rájuk a saját gondolatainkkal – mondta *dr. Gagyi József*.

A PontKomon előadást tartott *W. Szabó Péter* informatikus, mesterségesintelligencia-kutató is, a Tenger.AI alapítója és vezetője, aki a Népjúrságnak adott interjújában elmondta, nagyon kevés szó esik arról, hogy milyen és mennyi új munkahelyet hoz létre a mestersé-

ges intelligencia. Ezen a téren a legkézenfekvőbb a prompt mérnök, ez egy kommunikációs munkakör, és olyan személyeket feltételez, akik nagyon jól tudnak kommunikálni az AI-val. A prompt lényegében egy közös nyelv az ember és a mesterséges intelligencia között. Első olvasatra a prompt hasonlónak tűnhet az informatikai, programozási nyelvhez, azonban inkább a géphez van közelebb, míg előbbi az emberhez. A prompt mérnöki munkakör a következő években széles körben el fog terjedni, kialakul egy módszertana, egy olyan tudásbázis, amely arra kínál megoldást, hogy hogy lehet a leggyorsabban és a leghatékonyabban kommunikálni a mesterséges intelligenciával olyan formában, hogy azt kapjuk, amit szeretnénk, magyarázta *W. Szabó Péter*. Napjainkban még előfordul ugyanis, hogy a felhasználók, akik most ismerkednek a nagy nyelvi modellekkel, nem azt kapják, amit szeretnének, nem veszik észre, hogy valami félrement. Ezért is van szükség a prompt mérnökökre, akik nagyon hatékonyan tudnak kommunikálni és használni az AI-t, ezáltal pedig fel tudják készíteni a munkatársaikat is, hogy megfelelően használják azt. A jövőben sok olyan problémát meg lehet oldani promptokkal, amihez napjainkban programozócsapatra van szükség – mondta az informatikus.

A mindennapi kommunikációban is nagy szerepe van a mesterséges intelligenciának, hiszen az online térben tapasztalható, hogy sokan egyre szabatosabban írnak, ami bizonyos esetekben visszavezethető az AI-ra, továbbá elhárulnak a nyelvi akadályok, hiszen a mesterséges intelligencia képes arra, hogy a promptolási nyelvhez képest más nyelven adja meg a válaszokat, il-

letve vannak AI-vezérelt fordítóprogramok is, mint például a DeepL. Egyáltalán nem kizárt, hogy ez ki fog hatni az emberekre is, és pár év múlva kimutatható lesz, hogy sokkal promptszerűbben kezdünk beszélni, ami konkrétabb és kevésbé félreérthetővé teszi a kommunikációt.

Mindezekon túlmenően az adatok megértésében és feldolgozásában is segít a mesterséges intelligencia, hiszen hatalmas adatmennyiséget képes az embertől sokszorta gyorsabban feldolgozni, valamint olyan területekre tud rámutatni, amire az ember, pont az adatmennyiség miatt, nem tudna időben rájönni, mondta *Mattyasosky-Philipp Dóra* nemzetközi kapcsolatokért felelős szakember. Elmondása szerint a mesterséges intelligencia azzal segíti az emberek munkáját, hogy egyfajta mankót nyújt számukra, azonban attól nem kell tartani sem most, sem a jövőben, hogy át fogja venni a munkaköröket. A könnyen automatizálható folyamatoknál fogja részben kiváltani a humán erőforrást, de csak részben, mert ezek a rendszerek is úgy működnek, hogy közben ott lesz a hűvös munkaerő is a folyamatban, vélekedett a szakember.

Az említett előadásokon túl még szó volt a tizedik PontKomon a mesterséges intelligencia mindennapi életben való felhasználásáról, arról, hogy elveheti-e a kommunikációs szakember munkáját az AI, de a kevésbé népszerűbb oldaláról is tartottak előadást, ahogyan a fordítószoftvekről és az önzetű járművekről is. Összességében nézve a Sapientia EMTE marosvásárhelyi karának harmadéves kommunikáció szakos hallgatói újra egy színvonalas és sokszínű rendezvényt hoztak tető alá, amire méltán lehetnek büszkéek.

Marosvásárhelyi diákoknak játszott az Osonó Színházműhely

Tinédzserek titkos tükre

Abortuszon átesett kiskorú, nemi erőszak tizenéves áldozata, fizikailag, illetve lelkileg elérhetetlen szülő, kiégett tanár, kirekesztett iskolás, betonnehéz kamaszmagány és még megannyi jól ismert figura, örök érvényű téma villant fel a sepsiszentgyörgyi Osonó Színházműhely Ahogyan a víz tükrözi az arcot című dokumentarista előadásán, amelyet november 15-én, szerdán két marosvásárhelyi középiskola diákjainak is bemutattak a Mihai Eminescu Kulturális Központban.

Nagy Székely Ildikó

Az erdélyi és magyarországi turnéra indult társulat vásárhelyi fellépését hosszas várakozás és szervezés előzte meg – mondta dr. Kusztoz Bálint Etelka magyar szakos tanárnő, akit a kétszer felt hászas produkció megvalósulásában igazgatóin túl a II. Rákóczi Ferenc Katolikus Teológiai Líceum magyar szakos tanárai is támogattak. A pedagógus korábban – 2015 májusában – is meghívta városunkba az Osonót a – most már 12 éve született – előadással, amelyet akkor a Maros Művészegyüttés kövesdombi előadótermében láthattak a Gheorghe Șincai Technológiai Líceum tanulói Rauca Tonia igazgatónőnek köszönhetően. Ezúttal ugyanennek a tanintézménynek a diáksága és jó pár pedagógusa – köztük egy igen lelkes román és egy angol szakos tanárnő –, valamint a rákóczi fiatalok és oktatók alkották a népes hallgatóságot. (A nyolc évvel korábbi előadásról 2015. május 19-i lapszámunkban számoltunk be.)

Közös utazás a komfortzónán túlra

A szentírás idézetéből született cím – „Ahogyan a víz tükrözi az arcot, úgy tükröződik a szívben az ember” (Példabeszédek 17:19) – egy olyan színházi élményt sejtet, amely a nézőt önmagával segíti szembenézni. Mozaikszerű élethelyzetek, párbeszéd helyett önvallomástermés monológok egymásutánja mozdítja ki kényelmi állapotából a jelenlevőket – diákokat és kellő empátiával rendelkező pedagógusokat egyaránt –, talán eddig kimondatlan kérdések és válaszlehetőségek is születnek, de ami a legfontosabb: az érzékeny témákban személyesen érintett – mai vagy egykori – fiatal érzi, hogy nincs egyedül a megnevezetlenül, ösztönösen cipelt terhekkel.

Az Osonó Színházműhely november 15-én 621. és 622. alkalommal mutatta be az előadást, amelyet eddig három kontinens 24 országának közönsége láthatott – árulta el a felvezetőben Fazakas Mihály társulatvezető, a darab rendezője, aki a színpadi produkció létrejöttét megalapozó drámatáborról is említést tett. A tábor 12 résztvevője saját, személyes történeteket mesélve 78 olyan problémát fogalmazott meg, amelyeket a családban, a társadalomban, illetve önmagukban érzekeltek. Ezekből a problémafelvetésekből körvonalazódott a tinédzserek külső-belső világát éles fényel átvilágító előadás.

A társulatvezető a rövid ismertető után jó kikapcsolódás helyett jó bekapcsolódást kívánt, majd el is indult a kívülállónak talán extrémnek tűnő, sok serdülőnek azonban a

mindennapi valóságot jelentő megnyilatkozások láncolata. A látottak-hallottak természetesen nem maradhettek feldolgozatlanul, ezt szolgálta az előadást követő játékos párbeszéd rendező és közönség között.

A plüssmackó hangján

A beszélgetés első felében Fazakas Mihály arra kérte a diákokat, hogy idézzék fel a jelenetekben használt kellékeket, és foglalják össze az azokkal kapcsolatos gondolataikat, érzelmeiket. A Gheorghe Șincai középiskola tanulói elsőként az óriási plüssmacit említették. A rendező elmesélte, hogy is került ez az ölelni való játékgépjelvény a társulathoz – a macit egy ismerős ismerősének kisgyermeké kapta ajándékba, és mivel félt tőle, a család könnyű szívvel megvált a puha plüssfickótól –, majd a későbbiekben arra kereste a választ, hogy ez a játékmackó kellemes vagy kellemetlen érzést váltott-e ki inkább a jelenlévőkből, és ha a belső hangja lehetnének, mit mondatnának vele.

„Milyen jó nekem, hogy valaki törődik velem!”, „Milyen magányos lehet a fiú, aki ölel!”, „En csak egy pótlék vagyok”, „Vajon az egyetlen pozitív dolog vagyok az életemben?” – hangzottak el egymás után a plüssbe rejtett gondolatok, majd kézfelnújítással az is kiderült, hogy sok tizenévesnek még megvan a játékmackója.

A felidézett kellékek között szerepeltek továbbá az előadás elején eldobott játékbabák, a több funkciót betöltő – többek között ruha alá dugva a szexualitás korai felvállalását, illetve az anyaszereppel való játszadozást érzékeltető – gumilabdák, a bőrdöngök, az

Jelenet az előadásból

ugrókötél, egy kávédaráló és a betondarab, ami több jelenetben az új élet metaforájaként tűnt fel a fiatal anya karjában.

– Egy gyerek jelenléte súly is lehet – született meg az értelmezés a közönség soraiban, majd a rendezői kérdésre, hogy ki érezte már legalább egyszer, hogy teher a szülei számára, jó sok kéz a magasba emelkedett (a Fazakas Misiét is beleértve).

Fazakas Mihály társulatvezető beszélget a diákokkal

Fotók: Simon Erika

Az időt megállító távirányító

A továbbiakban a társulatvezető arra volt kíváncsi, hogy a sűrű, tömény színházi élmény befogadása után milyen mozzanatok maradtak meg a legélelkebben a diákokban. Többen az álmokról szóló jeleneteket említették, azon belül pedig az időt – és ezzel együtt bizonyos negatív családi történeteket – megállító távirányító motívumát, de az apjával való párbeszédre reménytelenül vágyakozó szereplő, az iskolatársai által zaklatott, elfogadása érdekében cigarettázni kezdő és ciga-

nyire volt a diákok számára zavaró a párbeszéd, interakciók hiánya, illetve az, hogy a színészek nem is nagyon fordultak egymás felé. Ezt egy többször is felszólaló lány úgy értelmezte, hogy a bemutatott élethelyzetekkel mindenkinek egymagában kell megbirkóznia, az iskolai kirekesztés kivételével, ami egy közösségileg megoldható probléma.

A șincai diákokkal való együttlétt végén fordult a kocka, a hallgatóság faggathatta a rendezőt. Az egyik figyelemre méltó kérdés arra irányult, hogy megváltoztattak-e valamit a 12 év alatt az előadásban. Fazakas Mihály elmondta, hogy mivel a darab alapjául szolgáló témák nem veszítettek időszerűségükből, mindössze az egyes jeleneteket kivétítő kísérő statisztikai adatokat tették naprakésszé (például azt, hogy Romániának 33 év alatt 32 tanügyminisztere volt).

„Ez van, tanárno!”

A második előadást a II. Rákóczi Ferenc Katolikus Teológiai Líceum diákjainak játszta el az Osonó. Kusztoz Bálint Etelkát arra kértük, értékelje a két osztály viszonyulását az előadáshoz, arra is kitérve, hogy másként reagáltak-e a látottakra, hallottakra a mostani fiatalok, mint a nyolc évvel korábbi társaság.

– Jelentős, tényszerű különbséget nem látok az akkori és a mai diákok hozzáállásában, talán csak annyit, hogy a pandémia utáni középiskolások még lelkesebb és ugyanakkor még magányosabb befogadók. Ami a két osztály reakcióit illeti, a Gheorghe Șincai középiskolából érkezettek harsányabbak voltak, a kényes témákat felvonultató jeleneteket zavarukban időnként túlreagálták. Ettől eltekintve úgy láttam, hogy az előadás elérte a célját, elindított bennük egy olyan belső párbeszédet, amire eddig nem volt lehetőségük. Izgultam, hogy sor kerülhet-e erre, hiszen olyan diák is ült a nézőtérben, akinek ez volt az első színházi élménye. A rákóczi diákokból éppen ellentétes reakciót váltott ki a darab, nagy volt a csend, szinte megfagyott a levegő a jelenetek hatására. Ez a diáktársaság, bár nehezebben oldódott, nagyon mély kérdéseket fogalmazott meg az előadás alatt, utána pedig odamentek a társulat tagjaihoz, és tovább faggatták őket többek között a rendezőről, illetve arról, hogy lehet-e még ilyen drámatáborba jelentkezni.

A színházi nevelés közösségi élményt teremtő erejét hirdető, tanítványai művészetekkel való találkoztatását szívügyének tekintő pedagógus azt is elmesélte, hogy a șincai diákokat az előadás utáni délelőttön még lázban tartották a látottak, ahogy végigment az iskola folyosóján, szinte mindenkinek volt ezzel kapcsolatos kérdése, megjegyzése. Arról is beszámoltak, hogy a külföldön dolgozó szülőknek az aznapi telefonbeszélgetés az előadás látottak még beléjük rekedt gondolatait hangosította ki. Az egyik diák például így fogalmazott: „Engem eldobtak a szüleim, a mamám nevelt. Én végigsírtam az előadást”, amikor pedig oktatója elnézést kért a diáktól, ha érdeklődésével tapintatlan volt, a tizenéves a maga darabos, nyers stílusában csak ennyit mondott: „Nem, tanárno, ez van”.

Mezősámsond

Szerkesztette: Mezey Sarolta

Felújított középületek, következik a csatornázás

A felújított középületek ötlenek az ember szemébe a mezőségi faluban, ami igen jó benyomást kelt, annál is inkább, mivel pár évvel ezelőtt még sem a polgármesteri hivatal, sem a művelődési ház, sem az orvosi rendelő nem volt felújítva. A polgármesteri hivatalban Pánczél Szilamér alpolgármester fogadott.

– A polgármesteri hivatal épületének felújítását a tavalyi év második felében sikerült befejezni, az önkormányzat saját költségvetéséből finanszírozta. Először központi fűtést szereltünk, kicseréltük a nyílászárókat, a beltéri ajtókat, majd felújítottuk a tetőszerkezetet, cserepet cseréltünk. Csak a tetőszerkezet felújítása körülbelül 170 ezer lejbe került. Az épület felújítása után kicseréltük a teljes bútorzatot.

– Milyen projekteket sikerült még befejezni, illetve elindítani?

– Két kultúrotthont, a mezősámsondit és a sámsondiákat (Feketepusztát) újítottuk fel. Még nem használják őket, mindaddig, amíg az AFIR (Vidéki Beruházások Finanszírozási Ügynöksége) szakembereivel a végleges átvétel alá nem írjuk, tekintettel arra, hogy az ügynökség finanszírozta a felújítást. Összesen 500 ezer euróba került. Mind a két épületet teljesen felújítottuk, új fűtési rendszert szereltünk, megújultak a falak, a tető, újak a nyílászárók. Rendbe tettük az orvosi rendelőt is, az erre kiutalt összeg 200 ezer lejt körül volt.

Az iskola felújítására is van egy nyertes pályázat. Még nem fogtunk neki, reméljük, hogy jövőre itt is elkezdhetjük a munkát. Az óvoda szép, modern, azelőtt készült el, mielőtt a hivatalba kerültem volna.

– Más infrastrukturális beruházás van-e még a faluban?

Pánczél Szilamér alpolgármester a felújított kultúrotthon előtt

– Két út aszfaltozására nyertünk pályázatot. Az egyik a Mezőmadarasra vezető 3,5 kilométeres út, a másik a Feketepusztá felé vezető. Az Anghel Saligny program keretében további három pályázatot nyertünk, három faluban lesz aszfaltozás. Jövőre kiépítjük a sámsondi csatornahálózat kiépítését, jelenleg a tervezés folyik. Az ivóvízhálózat ki van építve. A csatornahálózat kiépítése nagyon sokba kerül, s költséges az üzemeltetése. A községhez tartozó Kislekencén van csatorna, 60 háztartás van rácsatlakozva, de drága a működtetése. Drágák a szivattyúk, az emberek nem használják megfelelőképpen, olyan dolgokat dobnak a lefolyóba, amit nem kellene, ezért szinte hetente eldugul. Az ülepítő is ott van Lekencén, s az a terv, hogy a sámsondi szennyvizet is oda vezetjük.

– Hogyan sikerült kijutni a hátrányos helyzetű személyeket ápolók juttatását?

– Novemberre húsz személynek nem tudjuk kijutni a juttatásokat. Nincs pénz, a kormány nem utalta át. Országos viszonylatban gond ez, hiszen nem volt költségvetés-kiigazítás.

Visszakapja régi pompáját a katolikus templom

A Teleki László Alapítvány 1999 óta bonyolítja le a Magyarország határain kívül eső műemlékek felújítására irányuló kormányzati programokat. Ennek keretében nagyon sok egyházi műemléket, templomot sikerült helyreállítani. Több száz istenházán „dolgoztak”, jelenleg körülbelül negyven helyen vannak jelen a Kárpát-medencében, köztük van a mezősámsondi Nepomuki Szent János-templom is. A támogató szervezet a figyelmét középpontjába helyezte ezt a templomot, az volt a cél, hogy állítsák helyre az eredeti szépségét, ugyanis nagyon impozáns épület. A felújításáról Szénégető István, a remeteszegi Szent Antal-plébánia fiálijaként működő egyházközségben szolgáló plébános számolt be lapunknak.

– A templom a késő barokk stílusjegyeit hordozza. Egyhajós, félköríves szentélyű, kétszintes nyugati toronnyal. A templomot hat évvel ezelőtt be kellett zárni, mert veszélyessé vált. Az történt, hogy a nyolcvanas évek elején deszkapadlót helyeztek el benne, s ezt a padlózatot súlyosan megtámadta a könnyező gombák. Annyira tönkretette, hogy a gombásodás a falakra is kiterjedt, s az egész épületet veszélyeztette.

A Teleki László Alapítvány a magyar kormány által finanszírozott Rómer Flóris-terv keretében vállalta a templomfelújítás támogatását. Először sürgősségi, állagmegőrző munkákat végeztünk. Az első fázisban annyit tettünk, hogy megvédtük a templomot a gombáktól, a falakat kiszáraztattuk. Megfelelő szakmai felügyelettel, a törvényes szabályozásnak megfelelően felszedtük és eltávolítottuk a tönkrement deszkapadlót. Mivel az építéskor a járófelület kőpadlózattal volt, az a döntés született, hogy ún. klinkertéglára kerüljön padlózatként a templomba. Amikor a Rómer Flóris-programba bekerültünk, és a Teleki László Alapítvány megbízta a kivitelező céget, a teljes belső felújítás felgyorsult. Elsősorban a tetőszerkezetet, a tönkrement tartógerendákat kellett kicserélni, mert elkorhadtak, továbbá a tetőn a bádognálakat kellett elvégezni.

2019–2020-ban a templom belseje újult meg, belül kifestették, minden szép új, világos lett. Teljesen kicseréltük a villanyhá-

lózatot, beleértve a lámpatesteket is. Eddig ennyit haladtunk, nyilván még nagyon sok munka van. Ígéretet kaptunk, hogy egy harmadik fázisban a templom külsejét is felújítjuk, ez jövő év tavaszára maradt – mondotta Szénégető István.

Az istenházát Török Albert gondnok mutatta meg, aki visszaemlékezett, hogy pár évtizede milyen sokan voltak a templomban, gyerek is bőven.

A katolikusok mindig kisebbségben voltak a faluban, hiszen a református és az ortodox közösség van többségben. Sajnos, a mezősámsondi katolikusok körében nagyon nagy a létszámfogyás. A régi öregek nagy része elhunyt, nem jellemző a beköltözés. A Szénégető István plébánoshoz tartozó 19 településből itt a legszomorúbb a helyzet. A hetvenes-nyolcvanas évekbeli iratokban szereplő létszám mára az öt százalékára csökkent. Középkorúak alig vannak. Jelenleg misét kéthavonta tartanak, eddig a javítási munkálatok miatt a szomszédos paplak épületében – ami szintén nagyon romos állapotba került –, most már a felújított templomban.

A templomban helyet adnak a román görögkatolikus szentmisének is. Ilyen felekezetűek 13-an vannak a faluban.

Szomorú így az összkép, s nem ez az egyetlen a Mezőséken.

– Mégsem a lehangoltság, a jövőtlenség képe kell úrrá legyen rajtunk. A hit és a felújított templom mindig reménység, önmagában is – összegzett Szénégető István.

Díjazott Pánczél-mézek

A mezősámsondi Pánczél-méz egyre ismertebb, mind többen keresik a vásárokon. Jó minőségű termék, nem csoda, hogy a Nektária Székelyföldi Mézversenyen díjazták.

Pánczél Vilmost idén üttették mézlovagvá, történelem szakos tanári végzettsége van, a község alpolgármestere volt. Tizenkét évvel ezelőtt kezdett méhészkedni, abból tíz évet munkahely mellett, ez a második év, amikor „főállásban”

csak méhészettel foglalkozik. Az elején hobbiként indult, de addig fejlesztette méhészetét, amíg az teljes embert követelő vállalkozássá nem nőtte ki magát. Munkahely mellett méhészettel nem lehet teljes erőbedobással foglalkozni, és akkor nincs kellő eredmény.

– Minden munkahelyemen igyekeztem maximálisan teljesíteni, a méhészetet is így csinálom. Két rajjal kezdtem, amit egy parajdi kollégám adott ajándékba. Jelenleg 50 család méhem van. Az idei év méhészet szempontjából nem kimagasló, de panaszok nélkül sincs okunk, jó közepesnek minősíteném. Ahhoz, hogy legyen méztermelés, kedvező időjárásnak kell lennie, megfelelő körülmények kellene a gyűjtéshez, és a méhek egészségesek kell legyenek. Nálunk nagy akácok vannak a kaptáraktól 20 méterre, ezenkívül a gazdák nagy területeket dolgoznak meg, nagy táblákban napraforgót és repcét természet-

Pánczél Vilmos standja

Fotók: Nagy Tibor

tenek. Ez nagyon nagy előny számomra, a vándorlásra nem kell költeni. Csak a hársra kellett vándorolni, a közelben találtam egy erdőt, ahol sok a hárs – magyarázta Pánczél Vilmos.

A mézet vásárokon értékesíti, a megrendelőknek Marosvásárhelyre és a környékre falvakba házhoz szállítja. A megrendelők a közösségi oldalakon, például a Helyi termelők piacán vagy más platformokon adják le a rendelést.

A Pánczél-mézek között találunk akác-, hárs-, repce-, napraforgó- és vegyes virág-mézet. Ezenkívül a standon megtalálható a propolisztinktúra, a propolisz repce-méz, ami krémméz, a diós méz és a homoktövis méz. A legújabb termék a mézet, propoliszt és virágport tartalmazó házi készítésű szappan.

A hárs- és a repce-méz idén a Nektária bronzérmes, a napraforgó-méz a tavalyi Nektária ezüstérmes lett.

Értékmentés fogyó gyülekezettel

A Mezősámsondi Református Egyházközségben Sikó Domokos lelkipásztor szolgál, immár 23 éve. Amikor a faluba került, 590 híve volt az egyháznak, jelenleg 310 lelket számlál a gyülekezet. A lelkész két évtized alatt 300 hivatottat, 114 gyermeket keresztelt meg, ebből 42 gyülekezeti tag, a többi vagy külföldön él, vagy a romatelep lakója, s nem gyakorló református. A lelkéssel előbb a parókia, majd a szépen felújított templomban beszélgettünk.

Az ifjúsági csoporttal öröm együtt muzsikálni

– A templomlátogatás az egyházmegyei átlag fölött van. Azt tapasztalom, hogy ahogy csökken a gyülekezet létszáma, nő a templomlátogatás a vasárnapi istentiszteleteken. Szerdán felnőtt-bibliaórát tartunk, szombatban pedig valóságos gyerekeknek. A gyülekezetben közel 30 gyerek van, a vallásórás alkalmakon 8-12-en vesznek részt. Sajnos idén nem volt konfirmálás, jövőben sem lesz, mert úgy gondoljuk, hogy két-három évfolyamot összevonva jobban tudunk dolgozni, erőteljesebb közösségi érzés

alakul ki a gyermekekben. Volt olyan év, hogy egy konfirmáló korú gyerek sem volt. Jelenleg heten járnak katechéria. Szép eseményünk volt az idősök vasárnapja, ahol 78 hetven éven felüli személy volt jelen a templomban, ők a gyülekezet egynegyedét teszik ki.

A kölpényi lelkéssel közösen egy ifjúsági csoportot vezetünk, ami nagy öröm számunkra, hiszen a kölpényi fiúk zenélnak, a sámsondi lányok énekelnek. Találkozáson szoktunk muzsikálni, részt vettünk a Jézus é! fesztiválon is – tájékoztatót a lelkész.

Felújított templom, emléklap Bethlen István tiszteletére

A 176 éves templomot 2017–2022 között újították fel, ami teljes, külső-belső felújítást, a bútorzat cseréjét, új fűtési rendszer beszerelését jelenti. A munka nagy részét a gyülekezet önkéntesen vállalta a lelkész és Kiss Márton gondnok vezetésével.

A költségek felét önréből, felét a magyar kormány által biztosított támogatásból fedezték. A templombelső nagyon izléses, szép lett, kiemeli az eredeti szöszék és szöszékkorona, ahol a Bethlen család kígyós címere látható.

S ha már a címről esett szó, a lelkész elmondta, hogy gróf Bethlen István, Magyarország volt miniszterelnöke emlékére, aki 1921–1931 között töltötte be ezt a tisztséget, születésének 150. évfordulója alkalmából egy emléklapokat szeretnének elhelyezni.

Bethlen István, bár Gernyeszegen született – édesanyja gróf széki Teleki Ilona volt –, Mezősámsondon nőtt fel, és itteni birtokain gazdálkodott. Kastélyát 1953-ban lebontották, a nyomát is eltüntették, a helyén kultúrotthon épült. A hozzá fűződő emléktárgyakból, a feltehetően a kastélyból kikerült bútorokból egy emlékszobát szeretnének kialakítani.

A család kriptájából megmentett sírkövek a templomkertben vannak, sírkeretül a kriptá-játja szolgál.

Sikó Domokos református lelkész

EUROTRANS
alapítvány

alapította az
RMSZ

Anyakönyvezés egyszerűen és gyorsan!

Erdélyi magyar állampolgárként az adataiban történt változásokat köteles közölni a magyar állammal. **Mi segítünk!**

Számíthat ránk!

eurotransalapitvany.ro **0364 410 097**

Partnerszervezetekkel, közös szándékkal

A Hagyományok Háza hálózati találkozója Salgóbanán

A Hagyományok Háza november 8-9-én tartotta megyei szakmai fórumát. A kétnapos esemény részleteit Tóth János, az intézmény hálózati és társadalmi kapcsolatokért felelős szakmai vezetője foglalja össze.

Dr. Csermák Zoltán

– A megyei hálózati szakmai napokat évente kétszer szervezzük meg. Az őszi találkozót idén november 8-9-én tartottuk Salgóbanán, vendéglátónk pedig egy fontos stratégiai partnerünk, a Salgótarjáni Néptáncművészetért Köz-alapítvány volt. A szimpóziumon huszonegy partnerszervezet mintegy hatvan tagja vett részt.

A bevált tematika szerint azokra az aktualitásokra fókuszáltunk, amik a következő évben is fontosak lehetnek munkánkban. Minden egyes alkalommal más-más tematikák állnak a tárgyalások középpontjában. Ennek nyomán az első napon a népművészet területét érintő támogatási rendszerekre – kiemelten a Csoóri Sándor-programra – helyeztük a hangsúlyt. A tanácskozást megtisztelte jelenlétével dr. Balogh Júlia, a Csoóri Sándor Alap tanácsadó testületének elnöke, akitől a résztvevők – a háttér-információkra is kitérve – az oda tartozó témában kérdezhetek.

A pénzügyi kérdések mellett ismét előtérbe került a népművészeti életpályamodell bemutatása. Ez egy összetett kérdés, s magába foglalja az ide tartozó iskolarendszert, illetve a további szakmai fejlődést segítő díjakat és elismeréseket. Ehhez kapcsolódva felvetődött egy szakmatörténeti archívum létrehozása. Ennek oka, hogy az oktatási, módszertani és támogató rendszerek – amik a Hagyományok Háza és elődintézményei szervezésében működtek – dokumentációja igencsak hiányos. Partnereink ezeknek a projekteknek – résztvevőként és szervezőként – egykor aktív részesei voltak, így az említett hiányosságok talán pótolhatók a segítségükkel.

A találkozó fontos témája volt egy közművelődési új kezdeményezés: a Térségi kulturális szolgáltatások mintaprogram. Magyarország kormánya indította el a Nemzeti Művelődési Intézet koordinálásával, s a tizenhét nemzeti intézmény – köztük a Hagyományok Háza – részvételével. Ebben természetesen a partnereink is fontos szerepet kaphatnak.

Elengedhetetlen kérdésként vetődött fel a hálózat fejlesztése és bővítése. A résztvevők egyetértettek abban, hogy minden vármegye bevonása a közös munkába nélkülözhetetlen, de ugyanakkor tisztában voltak azzal, hogy erre a jelenlegi források nem elegendőek – számolt be a találkozóról Tóth János.

Tehénkarika és kulcstartó

Kuszálík Péter

A múlt héten az 'aranyborjú le származottairól', azaz: mai korunk fétiseiről, s annak keretén belül a testékszerek divatjáról meséltem. Régi igazság, hogy csak a divatos dolgok mennek ki a divatból, az örök értékek soha. A pirszing (= testékszer) divatja még felmenőben van, a leszálló ágat már nem fogom megérni.

Édesapám, aki mindennemű túlzás örök ellenzője volt, megmagyarázta, hogy miért nem szabad figyelemkeltő firlefancokat aggatni magunkra; példának okáért a baromfiudvarban is agyoncsipkedik azt a csürkét, amelyikre 'pikkelenek' valamiért. Mire jó az, ha mindenki utánad fordul az utcán és megjegyzéseket tesz a díszeidre? Az etikett is azt javasolja, hogy felnőtt férfi a karikagyűrűjén kívül esetleg egy kisebb pecsétgyűrűt hordjon, s a hölgyek is csak különleges alkalmakkor viseljenek egy-egy diszkrétebb ékszert. Nem kell követni más etnikumok tagjait, akik úgy fel vannak díszítve, akár egy karácsonyfa. Semmi szükség a nagyozásra, maradj meg szerénynek.

Nemzedéki villongások is előfordulnak ez ügyben, mert a 'Szabadságban Felnőtt Generáció' tagjai piszkosul érzékenyek tudnak lenni, ha a családtagok vagy a baráti kör tagjai megszólják őket. Írott nyomát leltem egy efféle afférnak. A szülei nem örültek az orrkarika beültetésének, „már az ötletnek sem, olyannyira, hogy édesanyám meg is tiltotta, hiába rágtam a fülét majdnem egy évig”. Végül csak megcsináltatta: a saját pénzéből, „így nem mondhatták, hogy az ő pénzüket költöm – szerintük – hülyeségekre. (...) Az ott-honiaknak nyilván nem tetszett, és ezt nem voltak restek napjában százszor a tudtomra adni, gondolom, abban reménykedve, hogy engedek a nyomásnak, és kiveszem. A barátaim és ismerőseim körében volt, akinek nagyon bejött, más tehénkarikás meg kulcstartós poénba burkolt beszólásokkal heccelt. Hiába. A karika maradt”.

A mese így folytatódik: „Olvastam egy (...) cikkben, hogy egy magát pedagógusnak nevező nő azzal dicsekedett, hogy milyen jól tudta kezelni az osztályába járó fiút, aki fekete körömlakkal és pirszinggel jelent meg az iskolában egyik napról a másikra. A magát nagyon frappánsnak tartó tanárnő megkérdezte a srácot, hogy hol vette a lányos körömlakkját, mire aznapra lemosta a körméről. A nő még hozzátette, hogy az iskolai szabályzat nem tiltja, tehát ő sem tilthatja ezeket az 'extrém' külsőket, így igyekszik poénnal elütni a dolgot és javaslatokat tenni a szülők helyett is. (...) Az a fiú nem azért mosta le a fekete lakkját, mert rájött, mégsem tetszik neki a fekete köröm. Hanem mert megszégyenítették, és megelőzve a többi humorbonbon, inkább megszabadult a vicc tárgyától. Jó lenne, ha végre tiszta lenne: véleménye mindenkinek lehet, de annak kinyilvánítása nem lehet egyenlő a másik megalázásával. Márpedig ezek a poénkodós odamondások csak erre jók. Mint az ilyen megszólalások rendszeres elszennedője, bizony állíthatom: nincs ember a földön, aki így ilyen 'vicc' miatt

jött rá, hogy mégsem tetszik neki az adott ékszer vagy tetoválás”. (D. Dóri szövege; *wmn.hu*, 2019. okt. 22.)

Hm. Ez már megalázásnak számít? Nem hinném, mert a megalázás (= önérzetében súlyosan megsérteni valakit) ennél mélyebb lelki sebet ejt. És nem megszégyenítés, csupán rendreutasítás (vagy: fegyelmezés), amihez a pedagógusnak joga van; olyan az, mint a szipogó nebulónak címzett „nincszebkendőd?” kérdés. [Amire a 'magát nagyon frappánsnak tartó' diák így válaszol(hat): „van, de nem adom kölcsön senkinek”.] Úgy vélem, hogy Dóri elvetette a súlykot, amikor megdorgálta a tanárnőt, aki a rendreutasítást vicces formában („humorbonbon”) közölte a delikvenssel. Nem kell annyira mellre szívni ezeket a 'húzásokat' (a Cementlapoknál 'kormozás' volt a nevük, és mindennaposak voltak; az elme élesítését szolgálták), hanem el kell gondolkodni rajtuk. S mi lesz később, ha egy munkahelyet a ráaggatott karikák és szögek miatt nem kap meg az illető?

Szerintem a Lánchíd környékén tapasztalható oktatási krízisért részben a diákok okolhatók. Ha egy (volt) diák a tanárnő rendreutasító szavait sérelmesnek, megszégyenítőnek és megalázónak tartja, ott nagy bajok vannak a hagyományokkal. Úgy vélem: megártott nekik a szabadság, manapság az iskolába nem okosodni járnak, hanem marhaskodni és divatozni. Ha D. Dóri önmagát az „ilyen megszólalások rendszeres elszennedőjé”-nek tekinti, és ezzel nincs kibékülve, azt javasolom neki: szerelje le a „kulcstartót” az arcáról, és azonnal helyre fog állni a családi béke. Őt is elbűvölte a fétisek imádata, s egy vacak drótdarabot (ez volna 'a szabad akarat megnyilvánulása?') többre becsüli a családi békénél. Rendszeresen megrójják, piszkálják – de ő dacol. Mi állhat e macacsság mögött? A szokásos nemzedéki ellentét, vagy valami magasztosabb eszme, netán a francia forradalom soha meg nem valósuló ígéretei: „liberté, égalité, fraternité”? Mondok egy sokkal régebbi parancsot – „tiszteld apádat és anyádat” (valamint a tanáraidat) –, amely évszázadokon át segített kordában tartani az ifjúság rebellis hajlamait és faragatlan megnyilvánulásait.

Él a városunkban egy fickó, aki Ceau elvtárs diktatúrája idején arról volt ismert, hogy lófarokba kötözte a haját: számtalanszor beakasztotta a rendőr (véltetően nem egy bridszpartihoz hiányzott a negyedik játékos), de ő kitarított a 'szabadságésszeme' – vagy ki tudja mi – mellett. Nekem azt tanították ifjúkoromban, hogy nem a külsőségek, hanem a belső értékek a fontosak. A fickónál ennek az ellenkezőjét tapasztalhattuk: mindenkinek feltűnt, de csak annyit. Egyéb kvalitásairól nem esett szó, sem a Cementlapoknál, sem a Tutunban; s mit ér a hírnév, ha nincs mögötte teljesítmény?

Balambér is lapockáig erő copfot hordott a kilencvenes években, aztán a biológiai is beleszólt, s mikor egy nap alatt öt hajszálat seperte le a konyhaasztalról, akkor átfogalmazta az életfilozófiáját. Lám, lám, milyen semmisségeken csúsznak el a 'világmegváltó eszmék’.

Techuniverzum

Szerkeszti: Nagy-Bodó Szilárd

Titánok harca az okostelefon-piacon

Mindig megvolt a harc a nagy márkák között az okostelefon-piacon. A két örök riválisnak a Samsung és az Apple számít, azonban nem szabad elfelejteni a harmadik szereplőt sem, amely fajsúlyosan jelen van ebben a szegmensben: a Xiaomit. Egy időben a Huawei volt a harmadik nagy játékos, viszont Donald Trump volt amerikai elnök embargója után a márka teljesen elvesztette a vásárlóközönségét mind Európában, mind az Egyesült Államokban, így napjainkban a már említett három márka verseng a piacvezető státuszért.

Ha összességében nézzük 2023 harmadik negyedét, azt látjuk, hogy globális szinten 302,8 millió telefon talált gazdára, 0,1%-kal

kevesebb, mint 2022 azonos időszakában, akkor ugyanis 303,1 millió készüléket adtak el, derül ki az IDC piackutató intézet felméréséből. Vagyis globális szinten stagnál az okostelefon-értékesítés. Ez nem meglepő, hiszen a gazdasági körülmények inkább a megtakarításra, mintsem a vásárlásra ösztönzik az embereket, ez pedig az okostelefon-piacon is megmutatkozik.

Az igazi érdekesség, hogy több, nagynak számító piacon is csökkentek az eladások. Így például Kínában az elmúlt negyedévben 6,3%-kal lett kisebb a piac, ez már a tizedik negyedév, amikor csökkennek a kínai eladások. A piackutató intézet megállapítása szerint ennek a hátterében a fiatalok körében

tapasztalható munkanélküliség, az ingatlanválság, illetve az infláció áll. De nem a távolkeleti ország az egyetlen, ahol csökkenést kellett elkönyveljenek. Európában 8,6%-kal, Japánban 5,3%-kal, az Egyesült Államokban 1,1%-kal adtak el kevesebb okostelefont, mint egy évvel korábban. Vannak viszont olyan térségek, ahol növekedésnek indult az okostelefon-vásárlás, ilyen a Közel-Kelet, Latin-Amerika és Ázsia (Kínát és Japánt leszámítva), ezekben a régiókban 18,1%-kal, 8,2%-kal és 1,3%-kal növekedett az eladás 2023 harmadik negyedében.

Ha a márkák szerinti leosztást nézzük, az látszik, hogy a Samsung uralja a piacot 59,5 millió eladott készülékkel a harmadik negyedévben. Ezzel a teljes piac 19,7%-át szerezte meg, ami nagyon szép eredmény. Viszont hozzá kell tenni, hogy egy évvel korábban 65 millió készüléket értékesített a dél-koreai gyártó, amivel a piac 21,4%-át tudhatta magáénak, ami azt is jelenti, hogy az eladási mutatói 8,4%-ot romlottak.

A dobogó második fokára az Apple állhatott fel 53,6 millió darabos eladással, ami a piac 17,7%-ának elfoglalására volt elegendő. Az amerikai vállalat azonban ezzel az eredménnyel boldogabb lehet, mint a Samsung, hiszen 2,5%-kal növelte az eladásait, sőt a piaci részesedése 0,5%-ot javult. Mindezt úgy, hogy nem létezik kimondottan olcsónak számító iPhone, ellentétben a Samsunggal, amelynek több olcsó okostelefonja is van. Ennek fényében pedig még kiemelkedőbb az Apple eredménye, hogy a méregdrága tele-

fonjaival is képes volt növekedést produkálni olyan piaci környezetben, ahol egyre nagyobb a vásárlók érzékenysége.

Az Apple-hez hasonló mértékben, 2,4%-kal nagyobb eladási számokat tudott elérni 2023 harmadik negyedében a Xiaomi, ezzel 0,4%-kal javította a piaci részesedését, amely immár 13,7%. Abszolút számokban nézve a kínai gyártó 41,5 millió telefont értékesített.

A negyedik és ötödik helyért vére menő verseny folyt az Oppo és a Transsion között. Előbbi 27 millió telefont adott el, miközben egy évvel korábban ez a szám 28,9 millió volt, ami azt is jelenti, hogy a kínai vállalat eladásai 6,5%-kal csökkentek, de ezzel együtt is 8,9%-ot hasított ki a piacból. A szintén kínai Transsion, amely Európába még nem igazán tudott betörni, rekordmagas, 35 százalékos növekedést ért el, eladása az egy évvel korábbi 19,2 millióról 26 millióra emelkedett, a piaci részesedése pedig 6,3%-ról 8,9%-ra.

A kereskedelmi háború és a Trump-féle embargó miatt a Huawei nem került be a Top 5-be, annak ellenére, hogy Kínában most is erős szereplőnek számít. A Huawei fiatalos márkájának számító Honor teljesítménye sem volt elegendő ahhoz, hogy a legjobb öt között szerepeljen, ahogyan az ismételt felfelé ívelő japán Sony sem tudott még akkorára nőni, hogy az élményben legyen, viszont ő is nagy növekedést könyvelt el, így nem kizárt, hogy hamarosan újra ott lesz a Sony a legnagyobbak között.

SAMSUNG

A Samsung, az Apple és a Xiaomi, azaz a három legnagyobb márka

Forrás: hasznaltalma.hu

3+1 ajánlat a Netflixről

Amikor valamilyen tartalmat fogyasztunk, legyen szó zenéről, filmről, az egyik legidegesítőbb tényező a reklám. Persze, a tartalmat szolgáltató platformok is meg kell éljenek valamiből, de mind többször tapasztaljuk, hogy kezdenek túlzásba esni. A YouTube például több, nem átgortható reklámot tesz be a videóiba, vagyis nemcsak az elején és a végén, hanem a tartalom közepén is. Ezáltal a reklám megszakítja a zeneszámot vagy a videót. Persze ezt csak az ingyenes változatnál, a YouTube Premium esetében nincs hirdetés, csakhogy ezért havonta 40 lejt kell fizetni. Nemrég a Netflix is bevezette a reklámokat, hogy nagyobb bevételre tegyen szert. Azonban a filmes streaming szolgáltató egy érdekesebb „receptet” dolgozott ki, hogy egyszerre kedvezzen a hirdetőknél és a felhasználóknál is.

Az előfizetők megtartása örökös kötéltánc, hiszen ha az egyik szolgáltató ajánlata nem elég jó, a felhasználók átjárhatnak egy másikhoz, mert lehetőség van bőven. Ugyanakkor a hirdetőknél is teret kell biztosítani, hiszen a bevétel egy részét ők adják. E között a két szempont között kell megtalálni az egészséges arányt, ami nem egyszerű. Továbbá a reklámok célzása is nagy kihívás.

A Netflix nemrég jelentette be, hogy a Microsoft Advertising rendszerével együttműködve több lehetőséget fog kínálni a hirdetőknél. A népszerű streamingplatformon jelenleg 15 és 30 másodperces hirdetések vannak. Jövőtől viszont változni fog a terjedeleme, lesz 10, 20 és 60 másodperces hirdetés is. Azaz zömében rövidebbek lesznek a reklámok, viszont lesz egy olyan kategória is, ahol a hirdető hosszán tártarja a filmnéző elé a termékét, szolgáltatását. Ezen túlmenően ki-

Netflix-sorozatok, illusztráció

Forrás: Netflix

terjesztik a hirdetési kategóriákat is, ennek értelmében januártól lesz társkeresésre, továbbfejlesztett pénzügyi szolgáltatásokra, valamint gyógyszerekre specializálódott hirdetés is. Továbbá lehetővé teszik az eszközválasztást, ami azt jelenti, hogy az algoritmus érzékeli, hogy milyen eszközről nézi a felhasználó a filmet, és annak megfelelően fog reklámokat megjeleníteni számára. A filmek műfajának, illetve a napszaknak megfelelő reklám célzást is bevezeti a Netflix.

Ez mind nagyon jól hangzik a hirdető számára. Azonban borítékolható, hogy a felhasználók nem örvendenek ennek a hírek, viszont kénytelenek elviselni, legalábbis ha nem akarnak nagyobb anyagi áldozatot hozni. Am a Netflix nekik is

készült egy jó hírrel: a legolcsóbb előfizetési csomagot választók esetében is elérhető lesz az 1080p (FullHD) videóminőség és a két párhuzamos adatfolyam, azaz két felhasználó jelentkezhet be egyszerre ugyanazzal az előfizetéssel. Emellett letölthetők, és offline – internetkapcsolat nélkül – nézhetnek majd filmeket, sorozatokat. Ez eddig csak a drágább csomagokban volt elérhető. Januártól pedig jön még egy újdonság, azok a felhasználók, akik gyors egymásutánban nézik meg egy sorozat három részét, a negyediket reklámmentesen élvezhetik. A Netflix ezzel akarja fenntartani az egyensúlyt a hirdető és a felhasználók között, hogy mindkét tábor elégedett legyen, és ne pártoljon el tőle.

NETFLIX

Netflix-logó

Forrás: Netflix

A bennmaradásért – első felvonás

Bálint Zsombor

Miután lassan kikristályosodnak az erőviszonyok a női röplabda A1 osztályban, egyre inkább úgy látszik, hogy az alsóházi rájátszásban a CSU Medicina és a FC Argeş Piteşti játszik majd az élvonalban maradásért. Meglepetések még lehetnek, a hosszú távú kilátások azonban ilyen irányba mutatnak, így a két csapat közötti első találkozónak az alaphang megadása volt a tétje. A győztes pedig lélektani előnnyel várhatja a soron következő csatákat, így a házigazdák – adott pillanatban kategorikusnak tűnő – sikere optimizmusra ad okot.

A találkozó nagy tétje az első szettre alaposan rányomta a bélyegét, a Medicina sokkal több hibával játszott, mint a korábbi erősebb ellenfelek ellen. Nyolc pontot ajándékozott ki nem kényszerített hibákkal az ellenfélnek, 23:21-nél két ilyen ponttal engedte az Argeşnek, hogy egyenlítsen. Végül Rodrigues védhetetlen támadása után Krystle hajszálpontosan a pálya sarkába küldte a nyitást, amivel zárult végül a vártnál több izgalmat és sok bizonytalankodást hozó játékrész.

Valamivel jobban teljesített a házigazda a második játszmában, amikor 6:5 után elhúzott 13:6-ra, és ezt a előnyt sikerült megőriznie, noha még előfordultak hibák. Kétjátszmas vezetés után a harmadik szettben aztán teljesen felszabadult a marosvásárhelyi együttes, és összeomlott a vendégcsapat. Nem emlékezünk olyan mérkőzésre, amelyen 15 pontot szerzett volna zsinórban a Medicina, s csak 19:2 után engedett ki annyira, hogy a folytatásban felváltva szerzett pontokkal nyolcig jutott az ellenfél.

A mérkőzés után Julien van de Vyver vezetőedző is elismerte: idén túl ambíciós célnak tűnik a legjobb nyolc közé kerülni. „Építsük fel a fiatal játékosainkat, és egyelőre maradjunk bent az A1 osztályban” – mondta a korábban hangzottatott célkitűzésére vonatkozó kérdésre. Ő is és Tarța is elismerték, kicsit túlligulták az első szettet, a harmadikban azonban felszabadult játékkal bizonyították, hogy jobb csapatot alkotnak.

A CSU Medicina szombaton a CSM Târgoviște otthonába látogat, amely eddig csak egy találkozót veszített el.

Fotó: Nagy Tibor

Jegyzőkönyv

Női röplabda A1 osztály, 7. forduló: Marosvásárhelyi CSU Medicina – FC Argeş Piteşti 3:0 (25:23, 25:19, 25:8).

Marosvásárhely, Pongrácz Antal-csarnok, 250 néző. Vezető: Cristian Serei (Nagybánya), Ovidiu Borota (Nagybánya). Ellenőr: Aurel Cazacu (Karácsonkő).

CSU Medicina: Tarța, Postea, Cristea, Nedelcu, Rodrigues, Krystle. Liberó: Jeremić. Cserék: Politanszka, Gheți.

FC Argeş: Licseva, Miclăuş, Atanaszova, Diaz Cairo, Massip, Csavdarova. Liberó: Stan. Cserék: Ferencsik, Radu, Grafort, Airioaic.

Eredményjelző

Női röplabda A1 osztály, 7. forduló: Marosvásárhelyi CSU Medicina – FC Argeş Piteşti 3:0, Brassói Corona – CSO Voluntari 2005 3:1, Konstancai CSM – Bukaresti Rapid 0:3, Lugosi CSM – Bákói Ştiinţa CSM 3:0. Bukaresti Dinamo – Balászfalvi Alba Volei 3-0, SCM Târgoviște – Bukaresti CSM lapzártá után.

Újabb győzelemmel veretlenül csoportelső a magyar válogatott

A magyar labdarúgó-válogatott a második féldőben hátrányból fordítva 3-1-re legyőzte a vendég montenegrói csapatot a vasárnapi Európa-bajnoki selejtező mérkőzésen, így csoportelsőként végzett és a második kalapból várhatja december 2-án a jövő évi kontinensviadal hamburgi sorsolását.

Jó iramban kezdődött a mérkőzés, mindkét csapat vezetett ígéretes támadásokat, de a védelmek rendre menteni tudtak, mielőtt gólhelyzet alakult volna ki, így, bár komoly izgalmak nem voltak, küzdelmes játék zajlott a pályán. A magyarok jóval többet birtokolták a labdát, de mezőnyfölényük lehetőségeiben nem nyilvánult meg, az első fél órában egyetlen, kaput eltaláló lövés sem volt. Az első tíz percet leszámítva csendesen csordogáló mérkőzést láthatott a közönség úgy, hogy a magyarok kontrollálták a játék menetét. Ennek ellenére a meccs első, kapura tartó kísérletéből a vendégek váratlanul vezetést szereztek. A bekapott gól nagyobb erőbedobásra sarkallta a magyar csapatot, amely a szünet előtti percekben nagyobb nyomást helyezett ellenfelére, ekkor már helyzete is volt, de Gazdag nem találta el a kaput.

Marco Rossi szövetségi kapitány kettős cserével próbálta frissíteni a csapatát, amely a térfélcserét követően ott folytatta, ahol az első féldőt abbahagyta, azaz támadólag lépett fel, de a vendégvédelem állta a sarat. A montenegróiak a második féldő elejétől minden alkalmat megragadtak, hogy húzzák az időt és tördeljék a játékot, hogy a magyarok lendületét megtörjék. Rossi tanítványainak hiába volt több mint tíz lövése, először a 63. percben találták el a kaput, de Ádám kísérlete csemege volt montenegrói kapuba becsereált Djukicnak. Néhány perccel később viszont Szoboszlai ismét igazolta világklasszisát, előbb egy cselsorozattal végén talált a kapuba, majd Ádám nagyszerű passzát követően is eredményes volt. Miközben a magyarok két perc alatt fordítottak, a montenegróiak értesültek arról, hogy győzelemmel kijutnának az Eb-re, mert a csoport másik találkozóján vesztesre álltak a szerbek. A vendégek így elszántan rohamozni kezdtek, de Dibusz ihletett formában védett, legalább négy-öt bravúrja volt, amivel megőrizte a magyar válogatott számára a minimális előnyt. A slusszpoén sem maradt el, ugyanis a ráadásban a nemzeti együttes legtapasztaltabb játékosa, Nagy Ádám is betalált, aki 77. fellépésén másodikjára volt eredményes címeres mezben.

A lefűjást követően a közönség hosszasan ünnepelte az Eb-re veretlenül és csoportelsőként kijutott válogatottat.

A magyar válogatott harmadik gólja a labdarúgó Európa-bajnoki selejtezők tizedik, utolsó fordulójában, a G csoportban játszott Magyarország – Montenegró mérkőzésen a budapesti Puskás Arénában 2023. november 19-én. Fotó: MTI/Hegedűs Róbert

Jegyzőkönyv

Eb-selejtező, G csoport, 10. (utolsó) forduló: Magyarország – Montenegró 3-1 (0-1).

Budapest, Puskás Aréna, 65 ezer néző, vezette: Danny Makkelie (holland).

Magyarország: Dibusz – Balogh, Lang, Szalai A. – Bolla (46. Nago), Nagy Á. (90+4. Szuhodovszki), Styles (64. Horváth K.), Nagy Zs. – Gazdag (46. Kalmár), Szoboszlai – Ádám (78. Németh A.).

Montenegró: Mijatovic (58. Djukic) – Rubezic (76. Raickovic), Savic, Vujacic – Vesovic (55. M. Vukcevic), Jankovic (70. Radulovic), Kuc, Camaj (Krstovic, 70.), A. Vukcevic – Osmajic, Jovetic.

Gólszerzők: Szoboszlai (67., 68.), Nagy Á. (90+3.), illetve Rubezic (36.).

Sárga lap: Szoboszlai (26.), Gazdag (35.), Dibusz (78.), Nagy Zs. (87.), illetve Camaj (13.), Savic (18.), Rubezic (34.), Vesovic (47.), Vujacic (70.), Raickovic (88.), Kuc (90+2.).

A gólok

* 36. perc: Camaj bal oldali beadását Jovetic fejelte középre Rubezichez, aki közléről a kapu bal oldalába bólintott (0-1).

* 67. perc: Szoboszlai pazar cselsorozattal tört be a 16-os jobb oldalán, majd két védő között elfutva laposan kilőtte a jobb alsó sarkot (1-1).

* 68. perc: Ádámtól kapott nagyszerű passzt Szoboszlai a montenegrói 16-os bal oldalán, majd a Liverpool középpályása 8 méterről a jobb felső sarokba lőtt (2-1).

* 90+3. perc: Szoboszlai bal felső sarokba tartó szabadrúgását ugyan Djukic védte, de a labda Nagy Ádámhoz került, aki az ötös jobb sarkáról kapásból lőtt a hálóba (3-1).

Mestermérleg

* Marco Rossi: „Az ellenfél nehéz helyzetbe hozott minket. Mélyen védekezett és nem hagyott teret, így nem tudunk ritmusosan játszani. A második féldőben sikerült nagyobb sebességi fokozatba kapcsolni. Elsősorban Szoboszlai Dominiknak köszönhetően nyertük meg a meccset. Minden edző sikere az általa irányított játékosok minőségén múlik, éppen ezért boldog vagyok, hogy együtt dolgozhatok vele. Ő billentette el a mérleg nyelvét. Az a futballista, aki képes megfordítani a mérkőzés menetét. Három éve az Izland elleni pótszelejtezőn nem játszott jól, mégis kirúgta a válogatottat az Eb-re. A segítőim akkor azt kérték tőlem, hogy cseréljem le, de én bent tartottam. A Liverpoolban is mindig végigjátssza a meccset, Jürgen Klopp sokkal többet edzi, mint én, de hasonlóképpen vélekedünk róla. Szoboszlai világszinten is éljétekos lesz. Amint még több gólt fog szerezni, eléri a csúcscsintet.”

* Miodrag Radulovic: „Jó meccs volt, kiváló közönség előtt. Győzelemre játszottunk, de már az első féldő második felében látszott, hogy nem vagyunk elég frissek, ezért nem tudunk kellő agresszivitással támadni, de akkor legalább a magyarokat sikerült távol tartani a kaputól. A második féldőben két perc alatt két gólt kaptunk egy kiváló játékostól, de Szoboszlai ezért került annyiba, amennyiért megvették, és ezért játszik ott, ahol játszik. Kalapot kell emelnünk előtte. Szerbia és Magyarország ellen az egyéni képességek döntöttek, ez jelentette azt a különbséget, hogy csapatom négy ziccert kihagyott, amelyek nagyobbak voltak, mint amiből Szoboszlai gólokat lőtt.”

A G csoport végeredménye

1. Magyarország	8	5	3	0	16-7	18
2. Szerbia	8	4	2	2	15-9	14
3. Montenegró	8	3	2	3	9-11	11
4. Litvánia	8	1	3	4	8-14	6
5. Bulgária	8	0	4	4	7-14	4

Hibátlanok maradtak a portugálok, Lukaku mesternegyessel zárta az Eb-selejtezőt

Eb-selejtezők, 10. (utolsó) forduló:

A csoport: Spanyolország – Grúzia 3-1 (1-1), Skócia – Norvégia 3-3 (2-2). A csoport végeredménye: 1. (és kijutott) Spanyolország 21 pont, 2. (és kijutott) Skócia 17, 3. Norvégia 11, 4. Grúzia 8, 5. Ciprus 0.

J csoport: Portugália – Izland 2-0 (1-0), Bosznia-Hercegovina – Szlovákia 1-2 (0-0), Liechtenstein – Luxemburg 0-1 (0-0). A csoport végeredménye: 1. (és kijutott) Portugália 30 pont, 2. (és kijutott) Szlovákia 22, 3. Luxemburg 17, 4. Izland 10, 5. Bosznia-Hercegovina 9, 6. Liechtenstein.

F csoport: Belgium – Azerbajdzsán 5-0 (4-0), Svédország – Észtország 2-0 (1-0). A csoport végeredménye: 1. (és kijutott) Belgium 20 pont, 2. (és kijutott) Ausztria 19, 3. Svédország 10, 4. Azerbajdzsán 7, 5. Észtország 1.

G csoport: Magyarország – Montenegró 3-1 (0-1), Szerbia – Bulgária 2-2 (1-0).

Ma a televízióban

- * Antena 1: Románia – Svájc
 - * DigiSport 1, Prima Sport 3: Horvátország – Örményország
 - * DigiSport 2, Prima Sport 2: Wales – Törökország
 - * DigiSport 3, Prima Sport 1: Görögország – Franciaország
- Valamennyi mérkőzés 21.45 órakor kezdődik.

Edith Piafról forgatnak új életrajzi filmet a mesterséges intelligencia segítségével

Több mint hatvan évvel a halála után a mesterséges intelligencia segítségével forgatnak új életrajzi filmet a legendás francia szonénekesnőről, Edith Piafról – számolt be róla a Variety.com online kiadása.

A Warner Music Group és Piaf hagyatékkezelőjének közös vállalkozásában készülő Edith

Edith Piaf

Forrás: Wikipedia

című filmet 90 perces tervezik. A Párizsban és New Yorkban játszódó produkció az énekesnő életét az 1920-as évektől a 60-as évekig követi. Piaf 1963. október 10-én hunyt el.

A film narrátora maga Piaf lesz, ugyanis a mesterséges intelligencia segítségével eredeti hangján szólaltatják meg. A film alkotói egyúttal azt ígérik, hogy a közönség korábban fel nem dolgozott, ismeretlen részleteit is megismerheti majd Piaf életének.

Az animáció a történetnek modern megközelítést kölcsönöz, az archív felvételek, színpadi és televíziós fellépések, tévéinterjúk révén pedig a nézők hiteles képet kaphatnak Piaf életének fontos pillanatairól – közölte a zenekiadó.

A Warner Music Group a Seriously Happy produkciós céggel dolgozik a film fejlesztésén. A Warner Music szerint a Piaf sok száz hang- és filmfelvételét tanulmányozó mesterséges intelligencia segítségével képesek lesznek hiteles módon ábrázolni az énekesnő élettörténetét.

Az Edith című filmben, melynek forgatókönyvét Julie Veille és Gilles Marliac írta, felhasználják olyan híres slágereit is, mint a La Vie en rose vagy a Non, je ne regrette rien.

Catherine Glavas és Christie Laume, a Piaf-hagyaték gondozói szerint az MI-technológia úgy kelti életre Piaf hangját, mintha ismét egy szobában lennének vele. Hozzáfügték, hogy a film képes átadni Piaf valódi, „életvidám személyiségét, humorát és megingathatatlan szellemét”.

A Variety felidézte, hogy a művésznőről számos dokumentumfilm és játékfilm született már, köztük 2007-ben a Piaf című életrajzi dráma, amelynek címszerepéért Marion Cotillard Oscar-díjat kapott. (MTI)

Arthur Hiller, a Love Story rendezője 100 éve született

Száz éve, 1923. november 22-én született Arthur Hiller Golden Globe-díjas kanadai-amerikai rendező, minden idők egyik legromantikusabb filmje, a Love Story rendezője.

A kanadai Edmontonban jött a világra lengyelországi zsidó bevándorlók gyermekeként, apja használt hangszerekkel kereskedett. A színház, a zene és az irodalom szeretete már kiskorában kialakult benne a szülei által működtetett jiddis nyelvű közösségi színházban, ahol segítette a díszletek építési és festési, színészként 11 évesen debütált.

A második világháború kitörése után jelentkezett a légierőhöz, az európai hadszíntéren nehézbombázók navigátora volt. Leszerelése után a torontói egyetem jogi karára iratkozott be, de hamar felismerte, hogy ez nem neki való hivatás, ezért átnyergelt a pszichológiára, diplomáját 1950-ben szerezte meg. Mivel a showbiznisz világa érdekelte, egyszerűen besétált a közszolgálati média, a CBC központjába, és megkérdezte a recepciós, hol jelentkezhetne munkára. Három héttel később már rádiós talk show-kat rendezett, majd társadalmi problémákról készített rádiódramákat.

1956-ban az Egyesült Államokba költözött, s csatlakozott azon fiatal rendezők – köztük John Frankenheimer, Arthur Penn és Sidney Lumet – csoportjához, akik a CBS televízió Playhouse című tévés drámasorozatán dolgoztak, ezt követően olyan sorozatok epizódjait rendezte, mint a Perry Mason, a Gunsmoke, az Alfred Hitchcock bemutatja vagy a Route 66.

Első nagyjátékfilmjét The Careless Years címmel 1957-ben mutatták be. 1964-ben Paddy Chayefsky forgatókönyve alapján készítette a Szerelmi partraszállás című szatirikus háborúellenes vígjátékot, maga Hiller ezt a két Oscar-díjra jelölt, fekete-fehérben forgatott filmet tartotta kedvencének. Az alkotópáros 1971-ben ismét összeállt A kórház című szatíra elkészítéséhez, amelyért Chayefsky elhozhatta a legjobb forgatókönyvnek járó Oscar-díjat.

Hiller a televízióban eltöltött évek alatt megtanulta, hogyan lehet gyorsan és költséghatékonyan forgatni, s hamar a legkelendőbb rendezők közé került. A hatvanas évek közepétől olyan vígjátékokat készített Hollywoodban, mint a Promise Her Everything Warren Beatty és Leslie Caron főszereplésével vagy a Natalie Wooddal készült

Penelope, míg Alan Arkint a Papi, majd az Apósok akcióban című vígjátékokban rendezte.

Az egyik legsikeresebb amerikai vígjátékíróval, Neil Simonnal készítették a Párosban a városban című komédiát Jack Lemmonnal, a Hotel Plazát Walter Matthauval a főszerepben. Hiller 1976-ban a Száguldás gyilkosságokkal, 1989-ben a Vaklárma című filmekben rendezte a legendás komikus páros Richard Pryort és Gene Wildert.

Komoly témájú filmeket is forgatott, mint a La Mancha lovagja című musical, az Ember az üvegkalkitában és 1982-ben a Making Love című drámák – utóbbi az egyik első hollywoodi film volt, amely pozitív színben mutatta be két férfi (Michael Ontkean és Harry Hamlin) szerelmi viszonyát. Az 1990-es években számos filmet rendezett, ezek többsége már negatív kritikát kapott.

Legnagyobb sikere az Erich Segal bestselleréből forgatott Love Story volt 1970-ben. A film kis híján el sem készült, mert a szorult anyagi helyzetben lévő Paramount stúdió le akarta fűjni a projektet, végül csak azzal a feltétellel engedélyezték, ha Hiller kétmillió dollár alatt tartja a költségeket. Ez sikerült neki, s a bemutatás után tömött sorok kígyóztak a jegypénztárak előtt, minden idők egyik legromantikusabb filmje csak a moziban 106 millió dollár bevételt hozott. Oliver Barret (Ryan O’Neill) és Jenny Cavilleri (Amy MacGraw) tragikus szerelme, a felső tízezer és a középosztály találkozása, a társadalmi korlátok lebontása a hetvenes évek meghatározó élménye lett. A filmet hét Oscar-díjra jelölték, végül a legjobb film és a legjobb rendezés mezőnyében is versengő mozi csak a legjobb eredeti filmzenéért járó trófeát nyerte el – a Golden Globe-gálán viszont Hiller átvehette a legjobb rendezőnek járó díjat.

Hiller 1989 és 1993 között az Amerikai Rendezők Céhe, ezt követően négy éven át a Film-művészeti és Filmtudományi Akadémia elnöke volt. Emberbaráti tevékenysége elismeréseként 2002-ben kitüntették az amerikai filmakadémia Jean Hersholt Humanitárius Díjával, amelyet a Love Story két főszereplője adott át a rendezőnek.

Feleségét kisgyermekként ismerte meg, 1948-ban kötöttek házasságot, amely Hollywoodban szokatlan módon hatvannyolc évig tartott. Hiller 92 évesen, 2016. augusztus 17-én halt meg Los Angelesben. (MTI)

Az ENSZ Fejlesztési Programja pr-szakemberekkel küzd a klímaválság ellen

A klímaválság elleni harcoló és a fennálló kommunikációs kihívások kezeléséről írt alá nyilatkozatot az Egyesült Nemzetek Fejlesztési Programja (UNDP) a pr-ügynökségeket tömörítő globális szövetséggel, az International Communications Consultancy Organisationnel (ICCO) – közölte a Magyar Public Relations Szövetség (MPRSZ) szerdán az MTI-vel.

Hangsúlyozták, a partnerség létrehozása jelentős jelzés az UNDP-től arra, hogy a kreatív pr-szakemberek készségeire és szakértelmére támaszkodva éghajlatváltozással kapcsolatos, hatékony üzeneteket juttasson el a közösségekhez világszerte.

Az UNDP az Egyesült Nemzetek legnagyobb ügynöksége, amely 170 ország 6000 projektjével irányítja az éghajlatváltozás elleni küzdelmet.

Az ICCO az országos pr-szervezeteket tömörítő szövetség, 40 országban több mint 3000 ügynökség a tagja.

A tájékoztatás szerint az UNDP és az ICCO közötti partnerség keretein belül létrejön az éghajlatváltozást érintő kommunikációval foglalkozó munkacsoport (Climate Comms Task-

force – CCT), amelynek élén Chris Pratt, a PRCA (az Egyesült Királyság PR- és kommunikációs szövetsége) éghajlatvédelmi kommunikációs csoportjának tagja és Boaz Paldi, az UNDP kreatív igazgatója áll.

A Magyar PR Szövetség (MPRSZ) az ICCO teljes jogú tagjaként részt vett az előkészítő beszélgetéseken, és szerepet fog kapni a kampányprogramok megvalósításában is – írják a közleményben.

Sztaniszláv András, az MPRSZ elnöke a közleményben jelezte, a közeljövőben több olyan kampány is indul, amelyekben magyar szakemberek is részt vehetnek majd. A programmal leginkább nem a kreatív kampányokra, hanem a társadalmi narratíva megváltoztatására fókuszálnak, azért dolgoznak, hogy pozitív társadalmi és környezeti hatást érjenek el.

A Magyar Public Relations Szövetség (MPRSZ) a magyarországi pr-szakma érdekképviseleti, szakmafejlesztő és szolgáltató szerve. A szövetség 1990-ben alakult, több mint 150 tagja között szabadúszók, ügynökségi munkatársak, vállalati kommunikációs csapatok, valamint egyetemi oktatók és társadalomkutatók is megtalálhatók. (MTI)

Fotó: Antalfi Imola

Bűnösnek vallotta magát adócsalásban Shakira, hogy biztosan elkerülje a börtönt

A barcelonai ügyészséggel kötött megállapodása részeként hétfőn bűnösnek vallotta magát adócsalás bűncselekményében Shakira kolumbiai énekesnő, hogy biztosan elkerülje a börtönt.

Az egyezség értelmében 7,3 millió eurós pénzbírságot kell megfizetnie, és – büntetlen előéletére tekintettel – hároméves felfüggesztett börtönbüntetést kap.

Fotó: Wikipedia/www.arteyfotografia.com/Andres.Aranza

Az ügyészség eredetileg 23,8 millió eurós büntetést és nyolc év két hónapos szabadságvesztést kért Shakirára.

„Most az a legfontosabb számomra, hogy mindent megtegyek annak érdekében, hogy a gyermekeim teljes életet éljenek, és arra összpontosítsak, ami igazán fontos: látni őket felnőni és időt tölteni velük, és nem kitenni őket annak a gyötrelmeknek, hogy az anyjukat egy büntetőperben látják” – fogalmazott az ügyben kiadott közleményében a világsztár.

A hatalmas médiaérdeklődés övezte bírósági eljárás hétfőn vette volna kezdetét Barcelonában, ahol az énekesnő reggel meg is jelent jogi képviselői kíséretében.

A vádirat szerint Shakira 2012 és 2014 között nem fizetett adót külföldi bevételei után, holott már Spanyolországban élt. Ennek bizonyítására az ügyészség 117 tanút idézett be.

A Grammy-díjas énekesnő korábban ártatlanságának hangsúlyozása mellett már befizette a spanyol adóhatóság által követelt 14,5 millió eurós tartozást és további hárommillió euró kamatot. (MTI)

A bruttó költségvetési bevétel 14,73%-kal magasabb volt 2023 első 10 hónapjában, mint a 2022-es év azonos időszakában, a brassói Regionális Pénzügyi Főigazgatóság adatai szerint

Figyelembe véve a költségvetési bevételekkel kapcsolatban a közéletben elhangzott kijelentéseket, nevezetesen „(...) minden hónapban sokkal rosszabb, sőt katasztrófális volt a bevétel és a behajtás mértéke...”, bemutatjuk a bevétel tényleges helyzetét a brassói Regionális Pénzügyi Főigazgatóság valós adatai alapján 2023 január-októberére, összehasonlítva a 2022-es év azonos időszakával:

• A beszédett bruttó költségvetési bevételek 18,79 milliárd lejre rúgtak, ami 14,73%-os növekedést jelent, azaz 2,41 milliárd lejjel több, mint 2022 első tíz hónapjában (16,38 milliárd lej).

• A beszédett nettó költségvetési bevételek 18,17 milliárd lejre rúgtak, ami 15,29%-os növekedést jelent, abszolút értékben 2,41 milliárd lejjel több, mint a 2022-es hasonló időszakban (15,76 milliárd lej).

Ezek a bevételek nagyon eltérő gazdasági körülmények között keletkeztek:

– Az infláció csökkenése a 2022 első 10 hónapjában mért 115,88%-ról 108,09%-ra csökkent 2023 ugyanezen időszakában;

– a gazdasági növekedés ütemének csökkenése a 2022-es 4,7%-ról 2%-ra mérséklődött, a Nemzeti Stratégiai és Előrejelzési Bizottság ez év november 9-i jelentése szerint.

Érdemes megjegyezni azt is, hogy 2023 első 10 hónapjában 613,89 millió lej értékű héát fizettek vissza a gazdasági egységeknek, míg 2022 ugyanezen időszakában 613,34 millió lejt.

A 2023. január-május/2023. június-október közötti időszakban, 2022 azonos időszakaihoz képest, jelentős javulás tapasztalható a költségvetésbe történő befizetés terén, az alábbiak szerint:

Bruttó költségvetési bevétel:

– A 2023. június-október között beszédett összegek 14,42%-kal voltak magasabbak, mint 2022 azonos időszakában (azaz 9,78 milliárd lej, szemben a 2022. június-október közötti 8,55 milliárd lejjel, ami 1,23 milliárd lejes növekedést jelent);

– A 2023. január-május időszakban bevételezett összegek 15,05%-kal magasabbak voltak, mint 2022 azonos időszakában (azaz 9 milliárd lej a 2022. január-május időszak 7,82 milliárd lejjel szemben, ami 1,18 milliárd lejes pluszbevételt jelent).

A beszédett bruttó bevétel 4,24%-kal nőtt, azaz kb. 0,05 milliárd lejjel (az 1,23 milliárd lej és az 1,18 milliárd lej bevétel közötti különbség az azonos időszakokban).

Nettó költségvetési bevétel:

– a 2023 június-októberben beszédett bevétel 16,29%-kal magasabb volt, mint 2022 azonos időszakában (azaz 9,48 milliárd lej a 2022 június-októberben beszédett 8,15 milliárd lejhez képest, ami 1,33 milliárd lejes növekedést jelent);

– a 2023. január-május közötti időszakban beszédett összeg 14,23%-kal több volt, mint 2022 azonos időszakában (azaz 8,69 milliárd lej, szemben a 2022. január-májusi 7,61 milliárd lejjel, ami 1,08 milliárd lejes növekedést jelent).

A nettó költségvetési bevételeknél jelentős, 23,15%-os növekedést mutat a 0,25 milliárd lejes bevétel többlet (1,33 milliárd lej, szemben az elemzett időszakok 1,08 milliárd lejjel).

A Maros Megyei Közpénzügyi Hivatal szintjén a 2023 első 10 hónapjában beszédett bruttó költségvetési bevételek 2022 azonos időszakához képest 10,85%-kal, a beszédett nettó költségvetési bevételek pedig 9,54%-kal nőttek.

A Maros Megyei Közpénzügyi Hivatal kommunikációs osztálya

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓK sülődök. Tel. 0740-463-935. (21252)

MINDENFÉLE

TÉVÉ-, MOSÓGÉPJAVÍTÁS a kliens lakásán. Tel. 0740-527-205. (21289-1)

CÉG régi házak teljes felújítását vagy bontását vállalja. Tel. 0774-574-527. (20846-1)

VÁLLALOM háztetők készítését cserépből vagy Lindab lemezből, hidroizolációt kartonnal vagy poliészterrel, meszelést és kisebb javítást stb. Nyugdíjasoknak 10% kedvezményt adunk. Tel. 0745-680-818, Csaba. (21274-1)

HA SZERETNE új meszelést vagy új szobafestést, akkor hívjon minket. Bármilyen javítást vagy új tető készítését, mindenféle munkát stb. vállalkozunk. Berecki Sándor. Tel. 0742-344-119. (21275-1)

BAJ VAN a háztetővel? Szeretne egy új tetőt vagy a régi megjavítását? Akkor válasszon minket, csapatunk garanciát vállal. Tel. 0756-596-889, Árpi. (21275-1)

VÁLLALUNK szigetelést, belső munkát, festést, gipszkartonozást, járólaplerakást, vízvezetést, kisebb tetőjavítást, tetőszigetelést. Tel. 0754-643-012. (21319-1)

MEGEMLÉKEZÉS

Huszonnégy esztendő telt el azóta, mióta a szeretett édesanya és nagymama, WERMESCHER OLGA, a valamikori ICRTI könyvelője nincs közöttünk. Emlékét szívében őrzi fia, Szucher Ervin és két unokája, Ágnes Bernadett és Eszter Tímea. (sz.-l)

Toth Antal, a nyárádköszvényesi közbirtokosság elnöke, a közbirtokossági státútum alapján

ÖSSZEHÍVOM

A NYÁRÁDKÖSZVÉNYESI KÖZBIRTOKOSSÁG TAGJAIT KÖZGYŰLÉSRE 2023. december 10-én 14 óra a közbirtokosság székhelyére, a következő napirenddel:

- a közbirtokossági tagsági regiszter örökösödési és adásvételi iratok alapján történő módosításának jóváhagyása;
- az alapszabályzat módosítása;
- a 2024-es év költségvetés-tervezetének jóváhagyása;
- erdő-legelőgazda választása;
- cenzorbizottság választása. (sz.-l)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, nagynéni, anyós, anyatárs, rokon, barát és jó szomszéd, **KISS IBOLYA** született **LÁSZLÓ IBOLYA** az Ileför volt dolgozója, életének 78. évében csendesesen megpihent.

Temetése november 22-én, szerdán 14 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben. Nyugodjon békében!

Szerettei. (sz.-l)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, dédmama, rokon, anyós, szomszéd, **SIKLÓDI TAMÁS** szerető férj, édesapja, nagytata, életének 76. évében, 2023. november 18-án megpihent.

Az utolsó búcsú és a temetés november 21-én 15 órakor lesz a marosvásárhelyi központi református temetőben.

A gyászoló család. (21351)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy id. **FEKETE ANDRÁS**, szerető férj, édesapja, nagytata, dédapja, rokon, barát, életének 84. évében 2023. november 18-án elhunyt.

A gyászszertartás és a temetés 2023. november 21-én 14 órakor lesz a marosvásárhelyi központi református temetőben.

A szeretet erősebb, mint a halál.

A koszorú helyett az erre szánt összeget mindenki fordítsa jótékonyági célra.

A gyászoló család. (21348-1)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, dédmama, rokon, anyós, szomszéd,

özv. **BRUMÁR GYÖRGYNÉ** szül. **BENKE ETELKA**

életének 93. évében, november 18-án csendesesen megpihent. Temetése november 21-én, kedden 12 órakor lesz a magyarrégeni református temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (21347)

Mély fájdalommal, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk mindazokkal, akik szerették és ismerték, hogy **FÜLÖP ROZÁLIA**

született **DÁNIEL ROZÁLIA** rövid, de súlyos betegség után, életének 87. évében hazatért Megváltó Urához. Szeretett halottunktól 2023. november 21-én, kedden 15 órakor veszünk végső búcsút a Jeddí úti temető ravatalozójában. Emléke szívünkben él.

A gyászoló család. (21350)

Marosvásárhely 88.0

Segesvár 104.3

Szászrégen 94.7

Szováta 102.0

Spălătorie și detailing auto

autómosó és -kozmetika

– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK, ÁTLÁTSZÓPONYVA-BEÉPÍTÉS és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0745-379-638. (67083)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0745-379-638. (67083)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (67049)

ASZTALOSMŰHELYBE alkalmazunk ASZTALOST, IPARI FESZTŐT és SEGÉDMUNKÁST. Érdeklődni a 0744-544-336-os telefonszámon, 9-16 óra között. (67557-1)

Az **ELITEPATHOLOGY KFT.** tájékoztatja a nyilvánosságot, hogy a környezeti engedély megszerzése érdekében benyújtotta a Marosvásárhelyi Környezetvédelmi Felügyelőséghez az övezeti városrendezési terv első változatát, amely megteremtí a keretet az UTR-L2b besorolásból az UTR CM1-re való változtatásra annak érdekében, hogy funkcionálisan átalakítsák, részben lebontsák, kibővítsék, emeletet húzzanak és a rendeltetését lakóépületről orvosi rendelőre változtassák a Marosvásárhely, Tisza utca 1. szám alatti ingatlanok.

A terv lehetséges környezeti hatásairól a Marosvásárhelyi Környezetvédelmi Felügyelőség székhelyén (Marosvásárhely, Hídveg utca 10. szám) lehet érdeklődni hétfőnként 9–15 óra között, valamint keddtől péntekig 9–12 óra között, a közzététel napjáig (a kihirdetéstől számított 15 nap).

A javaslatokat/észrevételeket írásban a Marosvásárhelyi Környezetvédelmi Felügyelőségre vagy az **office@apmms.anpm.ro** e-mail-címre lehet eljuttatni.

SC ELITEPATHOLOGY SRL anunță publicul interesat asupra depunerii la APM Mureș a primei versiuni a Planului Urbanistic Zonal, care creează cadrul pentru „Elaborare PUZ - Reconvertie funcțională din UTR-L2b în UTR CM1, în vederea desfășurării parțiale, extinderii, etajării și schimbării de destinație din locuință în clinică medicală”, pe amplasamentul din municipiul Târgu Mureș, strada Tisei nr. 1, județul Mureș, în vederea obținerii Avizului de mediu.

Informații privind potențialul impact asupra mediului al planului propus pot fi consultate la sediul A.P.M. Mureș, Târgu Mureș, strada Podeni nr. 10, luni, între orele 9.00-15.00, și în zilele de marți-vineri, între orele 9.00-12.00, până la data de (15 zile de la data anunțului).

Sugestii/observații pot fi depuse în scris la APM Mureș sau la adresa de e-mail: **office@apmms.anpm.ro**

**ADVENTI OPERETT
MUSICAL
NÓTA GÁLAEST**

Erdélyi Turné 2023

Marosvásárhely
2023. December 4., 19:00 óra
Kultúrpalota

Jegyek elővételben a Kultúrpalota jegyirodájában vásárolhatók.

**MINDEN KEDDEN
21 ÓRÁTÓL**

Antal Joós Erikával

Marosvásárhelyi Rádió Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek, tájékoztatjuk Önöket, hogy Marosvásárhelyen, a Tulipán utca 25. szám alatt működő MCA Health Care orvosi laboratórium rendelkezik a Maros megyei egészségbiztosítási pénztári alapból származó összeggel novemberre ártámogatott (ingyenes) orvosi analízisek elvégzésére. Ehhez szükséges küldőpapír a családorvostól/szakorvostól.

Az érdekelteket kérjük, hogy előjegyzés érdekében hívják a 0365-882-747-es telefonszámot hétfőtől péntekig 7–19 óra között.

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

Keresse fel kávézónkat a vásárhelyi könyvesboltban!

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

A metszés zsebkönyve

Gombászok kézikönyve

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó – információ	- 0766-121-234	• Emma vendéglő, hidegtálak készítése	- 0740-083-077
- 0365/404-664
• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás):	112	• Prefektúra	- 0265/266-801
• Rendőrség	- 0265/202-305	• RDS–RCS	- 0365/400-401
- 0365/400-404
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)	- 0265/210-110	• Áramszolgáltató vállalat – vidék	- 0800-500-929
- 0265/929
• Sürgősségi szolgálat: – gyermekeknek	- 0265/210-177	• Delgaz Grid	- 0265/200-928
- 0800/800 928
Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal	- 0265/268-330	• Aquaserv:	
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS, otthongondozó szolgálat, 8–16 óra között:	0736-883-110	- hideg víz-csatorna	- 0265/215-702
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304
- 0265/312 436
- 0265/250-120
- 0265/263 351	- közönségszolgálat	- 0265/208-888
- 0265/208-800
- központ - 08008 208-888
• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351	• Fogyasztóvédelmi hivatal	- 0265/254-625
• Marmed járóbeteg-rendelő:	- 0265/250-344
- 0756-468-658
- 0729-024-380
- 0751-114-307	• Vasútállomás	- 0265/236-284
Labor	- 0751-114-307	• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119
- 0744-282-710
e-mail: marmed@armed.ro, www.marmed.ro		• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865
- 0745-606-215
- 0745-606-269
- 0758-047-604
• Dora Optics	- 0733-553-976	• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
- 0265/262-907
• Dora Medicals	- 0265/212-971		
• Radiológia, echográfia			
Dr. Jeremiás István	- 0265/222- 446		

Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak.
Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.